

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljimi, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodo-
ba» v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasutnji Evropi.

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIŽNICA
P. P. 126
66001 KOPER
9554 AA
60100200

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 300 (11.716)

Trst, četrtek, 22. decembra 1968

Tajnik KPI prispel na obisk v glavno mesto Jugoslavije

Popuščanje napetosti v ospredju

Berlinguerjevih pogovorov v Beogradu

Berlinguerjevemu obisku pripisujejo v Jugoslaviji velik pomen

BOJAN BREZIGAR

BEGRAD — Vsedržavni tajnik Komunistične partije Italije Enrico Berlinguer je prispel sinoči na tridnevni obisk v Beograd, na povabilo predsednika CK Zveze komunistov Jugoslavije Dragoslava Markoviča in predsednika predsedstva Jugoslavije Mike Špiljaka. Ta obisk je nadaljnja, tretja etapa v Berlinguerjevi misiji po Evropi, s katero želi tajnik največje komunistične partije zahodne Evrope, preveriti, kakšno je dejansko ozračje v zvezi s problemi razorožitve in seveda tudi seznaniti svoje sogovornike s predlogi komunistične partije, predlogi, ki so naslovljeni v prvi vrsti italijanski vladi in italijanskemu parlamentu.

S svojega prejšnjega potovanja, v Bukarešto in v Vzhodni Berlin, se je Berlinguer vrnil z mešanimi občutki. V Bukarešti je bilo srečanje s Ceausescuom navdve uspešno, saj sta oba soglašala v vsem, čeprav je pri nekaterih vprašanih strategija, ki jo predlagajo italijanski komunisti dru-

gačna od one, ki jo zagovarja romunski voditelj, cilji pa so isti in to je pravzaprav edino pomembno. Berlinguer je pri Ceausescu torej naletel na odobravanje predloga, po katerem naj bi Zahod ne namestil evrozireljkov. Vzhod pa naj bi začel odstranjevati rakete SS 20, medtem naj bi poiskali način za nadaljevanje ženevskih pogajanj.

Tega navdušenja in soglasja pa Berlinguer ni doživel v Vzhodni Nemčiji, vendar s tem ni mogoče trditi, da je naletel na gluha ušesa. Vzhodnonemški voditelji so namreč tajnika italijanske partije sprejeli nepričakovano toplo in prisrčno ter z veliko pozornostjo vzeli na znanje njegove predloge, njihovo stališče pa ostaja slej ko prej neomajno v skladu z linijo Andropova: Zahod naj umakne svoje rakete in potem bomo nadaljevali s pogajanjmi.

In o vsem tem je Berlinguer obširno poročal Craxiju: po mnenju sekretarja italijanske partije je nujno potrebno, da pokaže Zahod svojo dobro voljo, da torej zahodni zavezniki prekinijo z nameščanjem raket. Poto-

Enrico Berlinguer

Dragoslav Marković

vanje v Vzhodno Nemčijo je bilo za Berlinguerja le potrditev, da je to edini način za ponovno odprtje ženevskih pogajanj in za ublažitev sedanje napetosti, ki se stopnjuje iz dneva v dan.

V ta okvir se vključuje tudi Berlin-

guerjevo potovanje v Beograd. V krogih KPI — in v strankinem glasilu Unità je bilo to ob napovedi Berlinguerjevega odhoda v Beograd izrecno poudarjeno — so prepričani,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Deželni svet odobril finančni zakon

V proračunskih dokumentih tudi dve resoluciji o naši manjšini

Deželna vlada naj si prizadeva za zaščitni zakon

TRST — Deželni svet Furlanije - Julijske krajine je po tridnevni razpravi včeraj pozno ponoči izglasoval finančni proračun za leto 1984 in splošne izdatke za uredništvo triletne razvojne načrta. Za odobritev teh dokumentov so glasovale stranke večinske koalicije (KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSK), proti pa so se izrekli komunisti, DP, MSI in Furlansko gibanje, medtem ko so se svetovalci LpT vzdržali. Svetovalske skupine so sase včeraj predložile predsedstvu deželne sveta osemdeset resolucij in skoraj sto amandmajev, med razpravo pa je večkrat prišlo do precej ostrih polemik med večino in med komunistično opozicijo.

Deželni odbor je ob sklepu razprave o proračunskih in finančnih dokumentih sprejel tudi dve pomembni resoluciji, ki neposredno zadevata globalno zaščito naše narodnostne skupnosti. Prvo so v imenu šeststranske koalicije, ki podpira Comellijev odbor, predložili svetovalci Štoka (SSK), Carbone (PSI), Gonano (PSDI) in Fragiaco (PRI). Drugo resolucijo pa je predložila komunistična svetovalska skupina, prva podpisnika slovenska predstavnik Boris Iskra in Ivan Bratina. Obe resoluciji, ki ju v celoti objavljamo na peti

strani, obvezujeta deželno vlado, da takoj poseže pri vladi in ostalih pristojnih telesih za izglasovanje pravičnega globalnega zaščitnega zakona za našo skupnost. Na predlog svetovalcev KPI Iskre, Bratine in Tonela pa je deželni odbor sprejel tudi zelo pomembno resolucijo o finančnih težavah tržaških gledaliških ustanov ter o specifičnem položaju Slovenskega stalnega gledališča.

Svojo resolucijo o manjšinskem problemu so včeraj predložili tudi listarji. Resolucija prinaša že znana stališča melonarjev do naših življenjskih problemov in se je zaključevala s «priporočilom», da bo moral «zaščitni zakon upoštevati potrebe vseh prizadetih narodov brez ustvarjanja privilegijev v škodo italijanske večine». Odbor je sprejel tudi to resolucijo, brez pa zgoraj navedenega zaključnega stavka, kar seveda izjalovi oziroma skoraj politično izniči njeno vsebino. Listarji so sicer nekoliko negotovali, videti pa je bilo, da nimajo namena sprožiti o tem razprave in so zato ravnodušno sprejeli Comellijev predlog. Tudi predsednik deželne odbora pa očitno ni hotel novih polemik z melonarji, ki jih v tridnevni proračunski razpravi res ni manjkalo. (st)

Andreotti skuša doseči večjo prožnost Izraela

JERUZALEM — Italijanski zunanji minister Andreotti je sinoči s prvim pogovorom z izraelskim premierom Šamirjem začel svoj tridnevni uradni obisk v Izraelu. Vodja italijanske vlade je prispel na Bližnji vzhod

v enem najbolj kritičnih trenutkov. Njegov obisk je torej vse precej kot rutinski in spada v okvir povečane diplomatske dejavnosti Italije na Bližnjem vzhodu.

Andreotti je bil nedavno gost v Damasku, Italija pa se je seznanila z jordanskimi stališči ob Pertinijevem obisku v Amanu. Tako zanimanje je navsezadnje logična posledica prisotnosti italijanskega kontingenta v sklopu večnacionalnih sil v Bejrutu. Italijansko zanimanje pa gre preko ožkih libanonskih interesov. Pred svojim odhodom je Andreotti jasno povedal, da je rešitev bližnjevzhodnega vprašanja nemogoča brez premostitve ključnih vprašanj arabskega priznanja Izraela in domovine za Palestince.

Med sedanjimi pogovori pa bo skušal Andreotti predvsem prepričati Izraelce, naj prenehajo z gradnjo židovskih naselij v Cisjordaniji. Povsem razumljivo pa se bo Andreotti pogovarjal z izraelskimi voditelji tudi o drugih vprašanih vključno z iransko - iraško vojno, ki že vnaša novo napetost v ta del sveta.

Stopnjujejo se teroristični napadi na Francoze

Bombni atentat na francoske vojake v Bejrutu

Prizorišče atentata v Bejrutu

(Telefoto AP)

BEJRUT — S trotilom natrpan tovornjak je včeraj eksplodiral v Bejrutu pred francoskimi položaji. Izredni varnostni ukrepi po krvavi bejrutski nedelji so nekoliko ublažili tragični obračun žrtev, ki pa je še vedno nepopoln. Med francoskimi vojaki sta bila baje le dva mrtva, nekaj jih je bilo ranjenih, težji je kot kaže obračun med civilnim prebivalstvom, saj ga niso branili zemeljski nasipi in vreče peska. Med ranjenci je tudi libanonski minister za informacije Roger Šihani.

To pa ni bil edini včerajšnji napad na francoski kontingent v Bejrutu. Le nekaj ur prej so francoske položaje obstreljevali z raketami in avtomatskim orožjem. Francoska vojska je torej vse bolj tarča napadov, ki so po vsem sodeč odgovor skrajne-

žev iz disidentskega proiranskega gibanja «Amal eslami» na francosko bombardiranje njihovih oporišč v Baalbeku.

V teh urah se torej stopnjujejo poskusi, da bi zadnji trenutke razvozlali libanonski klobčič. Po vsem sodeč pa je Izrael že poskrbel, da bi se vse še bolj zapletlo. Včeraj je namreč izraelsko letalstvo bombardiralo proiranske šite v Baalbeku. Letala pa so svoj smrtonosni tovor odvrгла tudi na sirske položaje. Tel Aviv hoče torej za vsako ceno še bolj razpihati strasti verskega fanatizma. Včerajšnji napad na Baalbek so seveda v Tel Avivu opravičili kot povračilni ukrep zaradi atentata v Tiru in vse večje teroristične dejavnosti libanonskih šitskih skrajnežev.

KVALIFIKACIJE ZA EP

Tudi Jugoslavija med osmimi v Parizu

Z zvrhano mero sreče je včeraj Jugoslavija prav v poslednjih trenutkih premagala Bolgarijo in se uvrstila v finalni del evropskega nogometnega prvenstva, ki bo prihodnje leto v Parizu.

Po neuspehu na zadnjem svetovnem prvenstvu v Španiji bo včerajšnji uspeh gotovo vtil novega poleta jugoslovanskemu nogometu, katerega raven je precej padla, kot dokazujejo neuspehi v evropskih pokalih, in pa same težave, ki jih je imela reprezentanca v kvalifikacijah za Pariz. Kljub temu namreč, da je bila v skupini skupaj z drugorazrednimi moštvii (poleg Bolgarije še Wales in Norveška), pa je morala trpeti prav do poslednjih sekund poslednjega srečanja. Če bo hotela na evropskem prvenstvu odigrati vidnejšo vlogo, si bo torej morala pošteno zavihati rokave.

● Berlinguer

NADALJEVANJE S 1. STRANI

da je Beograd zelo pomembna etapa v Berlinguerjevi misiji. Sam Berlinguer je na zadnjem zasedanju centralnega komiteja KPI poudaril, da so nevrščene države pomemben dejavnik v boju za mir, popuščenje napetosti in razorožitve. V krogih vseh državnega vodstva KPI tudi poudarjajo — kot piše beograjska Politika — da je bil zaradi vloge, ki jo ima Jugoslavija v gibanju nevrščenih, Beograd obvezna etapa v tej Berlinguerjevi misiji.

Temu obisku pripisujejo tudi v Beogradu izreden pomen. Berlinguerja so sprejeli ne le kot najvišjega predstavnika prijateljske partije, in v tem okviru se je tajnik KPI sestal včeraj s sekretarjem CK ZKJ Nikolo Stojanovićem in je danes predviden triurni pogovor s predsednikom Markovićem, ampak bo tajnika KPI danes sprejel tudi predsednik predsedstva Jugoslavije Mika Špiljak, kar je seveda živ dokaz zanimanja Jugoslavije za Berlinguerjevo mirovno pobudo. To ni le odraz dejstva, da se Jugoslavija že sedaj nahaja pod križnim ognjem raket z Vzhoda in z Zahoda, ampak tudi potrditev dosledne politike miru in sodelovanja, ki jo ta država vodi in na vseh ravneh dosledno zagovarja vse od konca druge svetovne vojne. Seveda, konkretno Jugoslavija v razliko od prejšnjih Berlinguerjevih sogovornikov ne more odločati ne o zahodnih ne o vzhodnih raketah igra pa veliko vlogo v gibanju nevrščenih in je bila večkrat — tudi na madridski konferenci — posrednik med blokoma, ni torej izključeno da bo Berlinguer v Beogradu govoril tudi o tem aspektu prizadevanj jugoslovanskih voditeljev za premostitev sedanje velike napetosti.

In končno so v Beogradu zaskrbljeni zaradi nameščenja jedrskih raket na Siciliji ker te rakete ne ogrožajo neposredno Sovjetske zveze ampak glede na razdaljo ogrožajo le države severne Afrike, Bližnjega vzhoda in južnega Balkana, torej konkretno Romunijo in Bolgarijo po jugoslovanskem zračnem prostoru. To je seveda dejstvo, ki upravičeno vzbuja veliko zaskrbljenost, saj bi se lahko tudi sama Jugoslavija proti svoji volji in ne da bi mogla to preprečiti znašla v vrtincu jedrskega spopada.

BOJAN BREZIGAR

Pravočasno so odkrili za napad potreben dinamit in drugo orožje

Cutolovi novi kamori preprečili izvedbo dinamitnega atentata na kvesturo v Neaplju

V skrivališču kamore so karabinerji odkrili veliko količino orožja in razstreliva

(Telefoto AP)

NEAPELJ — Tukajšnja kvestura je preprečila Cutolovi novi kamori izvedbo dinamitnega atentata na njen osrednji sedež. Kako ji je to uspelo preprečiti, tega doslej še ne vemo. Pač pa je znano, da je policija odkrila veliko skladišče orožja, v katerem so bile tudi naprave za izdelavo in delovanje peklenkega stroja. Orožje so policaji našli v starem gradu ob državni cesti Appia, v kraju Torchiarolo di Cardito, ki je bil nekdanji last knezov Caracciolo. Policaji iz Neaplja in Caserte so našli sedem brzostrelk, 15 revolverjev, 14 avtomatskih pušk in rabeže za to orožje. Našli so že pripravljeno uro, detonatorje, 30 metrov počasi gorljive zažigalne vrvi, sprejemno in oddajno radijsko postajo, kirurške rokavice, moško lasuljo, sedem vojaških uniform različnih činov, varovalne jopiče pred izstrelki in 12 kg dinamita.

Odkrivanje skladišča orožja sta vodila kvestor Marcelo Aldo Monarca iz Neaplja in kvestor iz Caserte Davide Baccaro, njuno delo pa so usklajali sodniki iz obeh pokrajin. Na njihovo zahtevo so aretirali tudi štiri pripadnike Cutolove kamore; obdolžili so jih združevanja v mafijsko kriminalno organizacijo.

V Catanii pa so aretirali 36 oseb, 172 pa prijavili sodišču zaradi različnih prestopkov. Karabinerji iz Neaplja, ki so izvedli to akcijo, so našli večje količine orožja, streliva in nakradenega blaga v vrednosti doma 70 milijonov lir. Aretirane in prijavljene osebe so bile udeležene v tatvinah tovornjakov TIR in trgovini z mamil.

Medtem se nadaljuje razčiščevanje odnosov, ki so jih mafijci v igralnicah imeli z mednarodno mafijsko organizacijo.

Iz Milana pa je prišla še era vzemirljiva vest: sodniki so poslali v Rim zahtevo, da jim dovolijo uvedbo postopka proti podtajniku v zakladnem ministrstvu Manfredu Mandrediju, osumljenemu podkupovanja in izigravanja zakona o finansiranju strank. Obdolžitve se ne nanašajo na politično delo v ministrstvu. Potemtakem zadeva res ne sodi v pristojnost parlamentarne preiskovalne komisije, zato pa je toliko bolj res, da je Manfredi povezan z drugimi osumljenici pri naskoku mafije na igralnice.

Za Craxija tretji poraz v zadnjem tednu

Vlada včeraj v manjšini glede člena 11 državnega proračuna

RIM — Tudi včeraj je vlada ostala v manjšini. Poslanska zbornica je s pičlo večino šestih glasov zavrnila člen 11 državnega proračuna, ki je zadeval ministrstvo za javna dela. Izid glasovanja je presenetil samo opozicijo, v večinske vrste pa je vnesel dokajšnjo zmedo. Craxi je moral odložiti sejo ministrskega sveta, ki bi se včeraj morala ukvarjati z vprašanjem pravične namemine. Namesto nje, je bilo zelo kratko srečanje, na katerem so formalno spremenili zavrtni člen, ki so ga potem v novi obliki odobrili.

Večinske stranke so skušale minimizirati dogodek. La Malfa je menil, da gre za »tehnični nesporazum«, čemur se je pridružil tudi minister Mammì. Ostaja dejstvo, da je vlada naletela v pičlem tednu trikrat v podobne spodrsjlaje, tako da jim ni mogoče jemati političnega pomena. Tudi včerajšnja razprava, pred glasovanjem o členu, ki zadeva ministrstvo za javna dela, je pokazala, da večina ni enotna glede politike ministra Nicolazija. Liberalc Bastianini je bil v svojem posegu zelo

kritičen, kot je bil kritičen tudi del krščanske demokracije.

Vzdušje v poslanski zbornici je bilo včeraj dokaj napeto. Ko so socialisti in v njihovem imenu podtajnik Giuliano Amato, zahtevali od Spadolinija nekaj sprememb v proračunu obrambnega ministrstva, je slednji histerično reagiral in začel kričati: »Če mi vzamete tudi samo pol milijarde, bom povzročil vladno krizo!»

Reakcije s strani opozicije so bile zelo ostre: komunisti so zahtevali odstop ministra Nicolazija ter imeli vrsto kritičnih pripomb glede zakona o pravični namemini.

Dogodki zadnjih dni v parlamentu, razhajanja z večino, kritike, ki jih je bil deležen finančni zakon, in tudi dogodki v zvezi z glasovanjem o proračunu, bodo v prihodnjih dneh predmet Craxijeve tiskovne konference. Prav v vidu te konference se je Craxi sestal s tajnikom KD De Mito in s tajnikom PRI Spadolinijem.

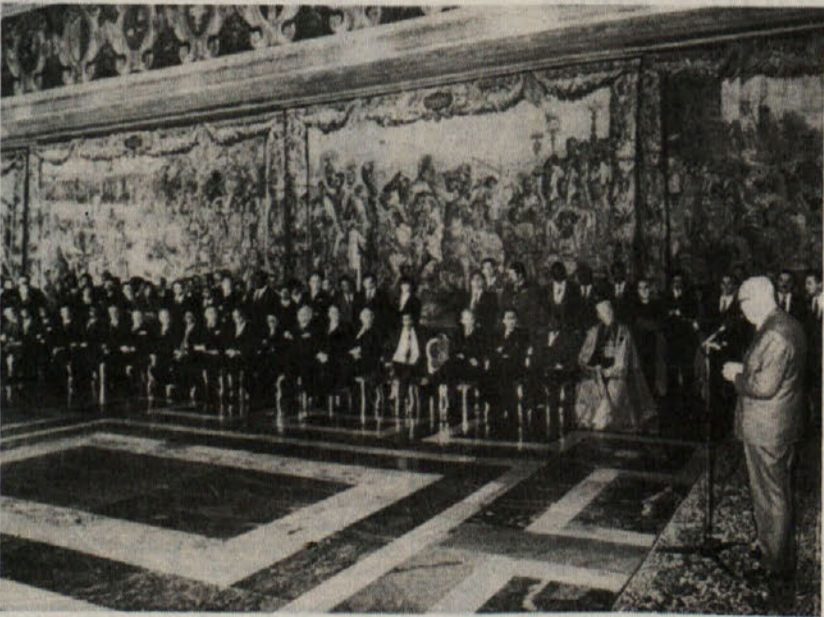
R. G.

Pertini sprejel diplomatski zbor

RIM — Predsednik republike Pertini je včeraj imel tradicionalno srečanje z diplomatskim zborom pred božičnimi in novoletnimi prazniki. Pertini je ob tej priložnosti izrazil svojo veliko zaskrbljenost zaradi mednarodnega političnega položaja in zaradi nevarnosti, v kateri je svetovni mir, nevarnost, ki se je s prekinitvijo pogajanj med Vzhodom in Zahodom še zaostri. Na mednarodnem prizorišču, je dejal Pertini, je eden redkih pozitivnih dogodkov povratak demokracije v Argentini, ki mora biti zgled za vse latinskoameriške države in za vse države, v kateri še vedno kršijo človekove pravice.

Kar zadeva Bližnji vzhod pa je Pertini še zlasti omenil tragedijo palestinskega ljudstva, ki sedaj zapuša tudi Libanon. Palestinskemu ljudstvu je treba zagotoviti domovino, je rekel predsednik republike, in za ta cilj se bomo borili.

Na sliki (telefoto AP): predsednik Pertini govori diplomatskemu zboru.

Ob 22. decembru, dnevu jugoslovanske armade

Z lastnimi silami krepiti obrambno sposobnost JLA

BEOGRAD — Predsednik Mika Špiljak in člani predsedstva SFRJ ter najvišji funkcionarji federacije so včeraj sprejeli delegacijo oboroženih sil Jugoslavije, ki jo je vodil zvezni sekretar za ljudsko obrambo, admiral flote Branko Mamula.

Potem ko je gostom in prek njih vsem pripadnikom oboroženih sil Jugoslavije v imenu predsedstva SFRJ in v svojem imenu čestital ob 22. decembru dnevu Jugoslovanske ljudske armade, je predsednik Špiljak med drugim dejal:

«Oborožene intervencije in neposredne agresije so na žalost postale stvarnost sodobnega sveta. Žrtve so najpogosteje majhne, neodvisne in nevrščene države.

Vse to nas obvezuje, da bomo nad varnostjo naše države in da krepimo njeno obrambno moč. Zato smo v minulem obdobju kljub neugodnim gospodarskim razmeram zagotavljali sredstva za obrambo, za posodobitev oboroženih sil in armade. Večinoma z lastnimi silami smo uspeli armado opremiti s sodobno oborožitvijo in opremo.

Vsi vemo, da se nevarnosti, ki prihajajo iz poslabšanih vojaško - političnih in celotnih mednarodnih odnosov, pod določenimi pogoji lahko spremenijo tudi v neposredne pritiske na nas. Zato je za obrambo posebej pomembno čim hitreje utrditi gospodarske razmere,» je poudaril Mika Špiljak. (dd)

Italija bi lahko leta 1984 doživela gospodarski vzpon

RIM — Po predvidevanjih statističnega urada ISCO bi lahko prihodnje leto doživeli nov vzpon italijanskega gospodarstva. ISCO prihaja do te ugotovitve na podlagi podatkov za letošnje leto, ki se končuje v znamenju splošnega izboljšanja. Če k temu dodamo, da so gospodarstva v ZDA, na Japonskem, v Veliki Britaniji in v Zvezni republiki Nemčiji že krepko stopila na pot gospodarske rasti, ne bi smela biti kljub zamudam Italija izjema.

Resnici na ljubo podatki za leto 1983 dokazujejo predvsem, da je Italija vsaj prebrodila obdobje recesije in stagnacije. Prihaja torej do bistvenih premikov. Po poraznih rezultatih v italijanskem izvozu v prvi polovici

leta 1982, se je počez tako izboljšal, da ISCO že govori o spremenjenem trendu. Povečan izvoz seveda pozitivno vpliva na celotno gospodarstvo. Ta trend pa se bi moral nadaljevati, ker bi se moralo še povečati povpraševanje iz zgoraj omenjenih držav, ki doživljajo nov gospodarski vzpon. Boj vprašljiva pa je trditev o povečanem notranjem povpraševanju. Brezposelnost in hujši davčni pritisk, bi lahko negativno vplivala na notranje povpraševanje, ki bo pričelo rasti šele v povsem izboljšanem gospodarstvu in ne v začetnem obdobju. Vsekakor ISCO navaja tudi postopno rast proizvodnje in pozitivne ugotovitve glede inflacije. Še vedno pa je glavna negativna postavka v italijanskem gospodarstvu državni primanjkljaj.

V prvih desetih mesecih letošnjega leta Velik porast davčnega priliva

RIM — Po septembrovem «zatišju» se je priliv od davkov v državne blagajne v oktobru spet «razživel». Davčne izterjevalnice so zabeležile kar 10 tisoč 600 milijard priliva, kar je za 4 odstotke več od oktobra 1982. Tak vzpon gre pripisati predvsem neposrednim dajatvam, predvsem pa obdavčitvi bančnih obresti. Oktobra je namreč zapadel rok za drugi obrok pri izplačilu predujma bank.

Zaradi tega priliva je davčni urad presegel mejo 100 tisoč milijard. V obdobju januar-oktober je bil priliv namreč 106 tisoč milijard, kar je za 33 odstotkov več od iztržka v prvih desetih mesecih lanskega leta, ko so inkasirali malo manj od 80 tisoč milijard. Zaradi vsega tega obstajajo realni izgledi, ko bodo sešteti tudi prihodi samoobdavčitve, da bi ob koncu leta res dosegli 32 ozi. ma 34 odstotkov več priliva kot lani. Od vseh neposrednih dajatev je prišlo v državno davčno blagajno 56 tisoč 800 milijard (37,5 odstotka več kot lani v istem obdobju), od tega je treba 36 tisoč milijard pripisati IRPEF, ki je tako narasel za 27 odstotkov. Skratka, tudi odtegljaji samostojnega de-

la so se zvišali za 57 odstotkov.

Poleg vsega tega so davki «pobrli» 2 tisoč 800 milijard IRPEG, 3 tisoč 600 milijard ILOR in več kot 9 tisoč milijard od davka na obrestne odtegljaje.

Vse pa ni tako rožnato, kot kažejo navedeni podatki, kajti dobremu trendu priliva pri neposrednih dajatvah in taksah na gradnje je treba zoperstaviti velik padec pri prilivu IVA, kar je preselilo tudi vsa najbolj črnogleda predvidevanja. V obdobju januar - oktober so namreč iztržili 24 tisoč 450 milijard, kar je za 26 odstotkov več v primerjavi s istim obdobjem lani, po drugi strani pa je treba zabeležiti septembra in oktobra letos neverjeten padec, ko je bilo septembra kar za 3,2 odstotka manj priliva, oktobra pa komaj 1,6 odstotka več od lani. Ta padec, pravijo izvedenci na ministrstvu, gre pripisati predvsem povračilom, ki so od julija dalje stalno naraščali. Samo oktobra je bilo za 622 milijard povračil (oktobra lani 411 milijard). Velik razkorak pri manjšem iztržku IVA je videti predvsem v nesoglasju med obdavčitvijo notranje izmenjave in uvozom.

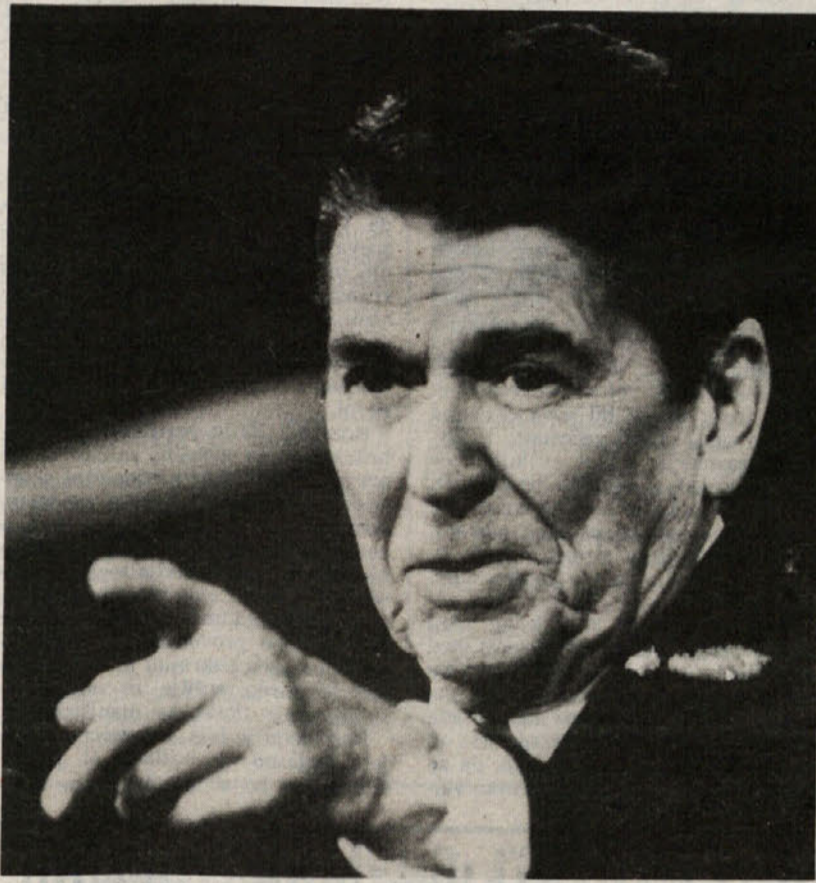
Navzočnost ZDA v Libanonu osrednja tema «volilne» Reaganove konference

WASHINGTON — Po skoraj dveh mesecih je predsednik Reagan priredil tiskovno konferenco za tukaj akreditirane domače in tuje časnikarje. V tem času se je v svetu zgodilo veliko stvari. Izveden je bil atentat na ameriške marince v Libanonu, prekinila so se pogajanja med ZDA in SZ o evroizstrelkih, START in o klasičnem orožju, toda vprašanja časnikaarjev se niso tikala na teh in niti drugih dogodkov na svetovnem poprišču. Pač pa so izpostavili predvsem položaj v Libanonu in, točneje, polo-

žaj ZDA v tej nesrečni deželici, kjer se, kot vedno spopadata velesili in kjer se odloča o (zahodni) pripadnosti Libanona.

Poleg vsega je bila Reaganova tiskovna konferenca že prežeta s predvolilnim vzdušjem. Prihodnje leto bodo v ZDA nove politične volitve, in Reagan, tako kot bi ravnal vsak drugi predsednik v katerikoli državi, bo postoril vse, da se bo vrnil, kjer je sedaj. «Libanonski glavobol» kot politični komentatorji imenujejo prisotnost ameriških vojakov v tej državi, se njegovo razvozlavanje utegne podaljšati tja do volitev, kar bi škodilo Reaganovemu položaju. Kako nesmiselna je ameriška prisotnost v Libanonu, je mogoče razbrati tudi iz televizijske izjave generala Bernarda Rogersa, poveljnika sil atlantskega pakta, ki je dejal, da je Libanon zadnja država, kamor bi kot vojak poslal svoje čete.

Predsednik ZDA je v odgovorih na vprašanja časnikarjev na tiskovni konferenci popravil svojčas dano izjavo, da se bodo ZDA umaknile iz Libanona, kakor hitro se bo stanje pomirilo. «Nikomur nisem ničesar obljubil — je dejal — pač pa sem dal samo hipotetični odgovor na hipotetično vprašanje.» Ta izjava je, kot kaže, povzročila dosti prahu v vrstah Amina Džemajela. Številni politični in osebni prijatelji svetujejo Reaganu, naj se ZDA čimprej umaknejo. Sam Reagan je popravil svojo izjavo z dodatno dopolnitvijo, po kateri naj bi marinci nadzorovali zaledje libanonske vojske po njenem napredovanju,

dejansko pa naj bi se njihova vloga omejila na varstvo bejrutskega letališča. Kar pa zadeva ameriško bombardiranje sirskih položajev s križar-

ke New Jersey, je Reagan dejal, da so toheli Sirce prisiliti k «razmišljanju, kakšna naj bo njihova nadaljnja politika do Libanona».

Rakete v ZRN protiustavne?

BONN — Nemški kancler Helmut Kohl in obrambni minister Manfred Woerner sta grdo zavrnila trditve, ki jih je na kongresu književnikov v Heilbronnu, kraju blizu važne ameriške vojaške postojanke, izrekel nemški pisatelj Guenther Grass, po katerem je nameščanje ameriških jedrskih izstrelkov srednjega dometa protiustavno dejanje. V nekem intervjuju za Bild je Kohl takšno govorenje proglasil za blatenje nemških obojroženih sil.

Odgovarjajoč pisateljevi trditvi, s tem pa tudi stališču pacifistov in «zelenih», ki se zavzemajo za priziv na ustavno sodišče proti nameščanju raket, ker «se značilnosti tega orožja ne skladajo z obrambnim značajem, ki ga ustava pripisuje vojski ZRN», je Woerner dejal, da rakete «ne bodo povečale vojne nevarnosti, ampak nemško varnost.»

«Resnični interesi SZ so v njenem sporazumevanju z zahodom,» je še odgovoril minister in izrazil upanje v ugoden potek konference v Stockholmu.

□ TEGUCIGALPA — Srednjeameriški škofje bodo za božič naslovili skupni poziv vsem kristjanom naj molijo za mir na območju in v svetu. Pobudo za skupni poziv, prvi tak poziv v zgodovini srednjeameriških škofov, so dali prelati honduraške in salvadorske cerkve.

□ STOCKHOLM — Švedska vlada je vse bolj zaskrbljena zaradi vohunjenja tujih podpornic v njenih teritorialnih vodah. Tako je poudaril obrambni minister Thunborg na večrajšnji tiskovni konferenci in dodal, da so avgusta sem tuje podmornice vsaj trikrat kršile suverenost švedskih teritorialnih voda.

Reagan in horoskop

MOSKVA — Bitka med mogotcema se včasih bojuje tudi na takšnem bojišču, kot vam ga bomo opisali danes in na tem mestu. Nedavno tega je ameriška revija People zapisala, da se Reagan poslužuje nasvetov teologov in da napoveduje skorajšnjo bitko pred koncem sveta. Sovjetska TV je to Reaganovo šibkost izkoristila, češ da so njegove razumske sposobnosti dokaj šibke. Navajajoč sveto pismo TASS pravi, da bo zadnja bitka vseh kraljev, ki bo naznanila konec sveta, na Bližnjem vzhodu, tam nekje, kjer je zasidrana križarka New Jersey, s katere ZDA obstreljujejo Arabce.

Komentator TASS ni toliko zaskrbljen zaradi šibkega poznavanja svetega pisma, ampak zato, ker Reagan za svojo politiko gradi na horoskopih.

Generalna skupščina Združenih narodov prekinila za letos svoja zasedanja

NEW YORK — Glavna skupščina Organizacije združenih narodov je včeraj zaključila zasedanja za letošnje leto in jih bo nadaljevala na začetku prihodnjega, najbrž februarja ali marca, ko bo na dnevnem redu še veliko nerazrešenih vprašanj, kot sta na primer problematika Cipra in vojne med Iranom in Irakom.

Svoje 38. redno zasedanje je morala glavna skupščina zaključiti tudi zato, ker ji ni uspelo, da bi v predvidenem roku sprejela nekaj nujnih ukrepov oziroma odločitev. Odločitve so padle samo glede šestih vprašanj od vsega skupaj 146, kolikor jih je bilo na dnevnem redu, ki je najboljšeje v zgodovini OZN. Točen datum o nadaljevanju zasedanja pa bo moral vsekakor posredovati sedanjí predsednik skupščine Panamec Jorge Illueca.

Med nerešenimi vprašanji se je na prvem mestu nahajala določitev globalnih pogovorov o mednarodnem gospodarskem sodelovanju za razvoj. O tem so za čas zasedanja skupščine OZN tekle mrzlične razprave in konsultacije za zaprtimi vrati.

Pa opišimo nekatere argumente, ki so na pravkar prekinjenem zasedanju dobili mesto pod soncem. Najprej gre tu opozoriti na poziv obema velesilama, naj

se vsaj začasno sporazumeta o ukinitvi nameščanja jedrskega orožja srednjega dometa in o zmanjšanju njihovega števila. Poziv so odobdili z 88 glasovi, proti je glasovalo 31 držav (pretežno članic obeh blokov), med vzdržanimi pa so Avstrija, Indija, in Španija. V zadnjem hipu pa je Bolgarija umaknila osnutek resolucije, v katerem je bila podčrtana zahteva po nadaljevanju pogajanj, češ «da bi bila resolucija ta trenutek neoperativna».

Brez nasprotnih glasov, a z 12 vzdržanimi, so odobrili tudi zahtevo, namenjeno vsem državam, da se ne bi poslužile sile in političnega ter ekonomskega pritiska, s čimer bi lahko kršile suverenost, neodvisnost in varnost ostalih držav.

Pred prekinitvijo zasedanja je skupščina na svojih zadnjih treh sejah odobrila tudi 84 resolucij, ki jih je predlagala njena gospodarska komisija. Ena od njih zavrača gospodarske ukrepe kot sredstvo za pritisk na države v razvoju. Ob vsem tem pa je glavna skupščina v New Yorku odobrila tudi dveletni proračun OZN (za leti 1984-1985), ki je bistveno zmanjšan. Kljub temu gre za kar čedno vsotico v višini milijarde in 587 milijonov dolarjev.

Atentata v Turčiji

V Istanbulu in Ankari je prišlo včeraj zjutraj do dveh novih atentatov in to par ur potem, ko so vojaki za las preprečili eksplozijo pred nekim ameriškim klubom v Smirni. Turške oblasti so prepovedale kakršnokoli objavo o obeh atentatih. Kljub temu se je dalo izvedeti, da eksplozija v Ankari pred neko veleblagovnico ni terjala žrtev, v Istanbulu pa so bile baje štiri osebe ranjene. Kaže tudi, da so v Ankari aretirali nekega Arabca, ki naj bi pripravil atentat

Zmerno optimistične napovedi o usodi avtomobilske industrije

Evropski avtomobilski sektor pod drobnogledom izvedencev

BRUSELJ — Avtomobilska industrija, pred časom še ena nosilnih industrijskih panog v razvitih deželah, se postopoma spreminja v drugorazredno industrijsko dejavnost, v kateri tehnološka vsebina proizvodnih procesov ni več v ospredju. Zato se postopno seli v manj razvite dežele, kjer je delovna sila bolj cenena.

Kljub tej težnji pa ostaja avtomobilska industrija zaenkrat še vedno eden od stebrov evropskega gospodarstva in sektor, ki zaposluje na milijone delavcev. Kako torej ukrepati, da sektor zaenkrat ne bo preživljal travmatskih kriz in se bo lahko uspešno kosal z drugimi državami na svetovnih tržiščih?

Na to vprašanje je skušala odgovoriti komisija Evropske gospodarske skupnosti, ki je izdelala načrt za avtomobilski sektor. Predlog bodo sedaj poslali v razpravo vladam deseterice in evropskemu parlamentu.

Izhodišča bruseljskih izvedencev, ki so pripravili načrt, so zmerno optimistična, optimizem pa izhaja predvsem iz ugotovitve, da je zahodnoevropska avtomobilska industrija v zadnjem letu oduzela delček evropskega tržišča japonskim konkurentom (leta 1980 so bili Japonci soudeleženi z 9 odst. na evropskem tržišču, lani pa z 8,1 odst.), industrija pa je vložila veliko sredstev v preosnovno in posodabljanje proizvodnih obratov. (V ZRN so na primer lani v ta namen potrošili 3 milijarde dolarjev, v VB 2 milijardi, v Franciji 3,5 milijarde v Italiji pa kar 4,5 milijarde). Letos je prodaja avtomobilov in industrijskih vozil rahlo narasla, perspektive industrije pa le niso tako rožnate kot bi lahko sklepali iz teh števil in ni še jasno, če bo obračun avtomobilskega sektorja do konca leta aktiven.

Evropska komisija namerava poseči v korist avtomobilske industrije z usklajevanjem cen avtomobilov,

ki jih proizvaja deseterica; z uvedbo nekega splošno veljavnega standarda; z nadzorovanjem uvoza z Japonske, iz ZDA in z vzhodnih držav; s spodbujanjem raziskovalne dejavnosti zlasti za avtomobile na električni pogon in za motorje z alternativnimi gorivi. V tem okviru namerava komisija tudi analizirati programe proizvajalcev nadomestnih delov. Dokument predvideva nadalje še usklajevanje davčnih prijemov, vzniških dovoljenj, zavarovalnin in študije o strukturi zaposlenosti.

Načrt sicer ne predvideva neposredne finančne pomoči avtomobilskemu sektorju, ki pa dobiva podporo iz drugih virov skupnosti. Največji del te podpore (145 milijard lir v dveh letih) je šel ravno Italiji ob upoštevanju, da je gospodarsko šibkejša in da je konjunktura na italijanskem tržišču dokaj slaba, saj je letos prodaja avtomobilov padla za okoli 5 odst., medtem ko je v drugih državah gibanje na tržišču pozitivno.

S tehnološko obnovo v proizvodnih obratih in z zmanjšanjem proizvodnje je število uslužbencev v avtomobilski industriji padlo. Leta 1981 je bilo zaposlenih v tem sektorju skupno milijon in 882 tisoč oseb, kar je za 8 odst. manj kot leto poprej in 1,5 odst. manj kot leta 1975. (V istem obdobju je število zaposlenih v ZDA padlo za 8,7 odst., na Japonskem pa naraslo za skoraj 15 odstotkov).

Problem evropske avtomobilske industrije je v razmerju med ceno in kakovostjo. Res se je v zadnjih letih z novimi naložbami, s prenavljanjem obratov in s spremembo proizvodne miselnosti precej izboljšalo, vendar pa ostaja še nizko v primerjavi z japonskimi avtomobili, ki na splošno nudijo več po manjši ceni tudi na evropskih tržiščih kljub omejenosti uvoženih kontingentov in znatnemu obdavčevanju.

PRODAJNA GALERIJA KRAŠKEGA POHIŠTVA

(skrinje, skledniki, vintle, kredence)

Bogata izbira izdelkov iz lesa in keramike, ter ročnih del s kraškimi motivi primerni za vsakršno darilo.

OD 4. DECEMBRA DALJE ODPRTO TUDI OB NEDELJAH
OD 10.30 DO 13.00 IN OD 15.00 DO 18.00

Cesta Nabrežina - Šempolaj (100 m po želez. prehodu)
(Tel.: 200-282)

Ul. Carducci 10

Ul. Oriani 3

vsem klientom
vesel božič

KGS upošteva enakopravnost med obema narodnostima zato ji mora deželna vlada čimprej odobriti statut

Znane so težave, v katerih deluje Kraška gorska skupnost, ker se nima svojega statuta, ki ga je sama sicer že odobrila pred več kot osmimi leti, a ga deželna uprava še ni potrdila. To vprašanje je zato ponovno obravnavala na zadnji seji glavne skupščine, saj gre obenem za enega tistih nerešenih problemov, s katerimi se ubada slovenska narodnostna skupnost, ki je v zadnjem času tarča grobih nacionalističnih in fašističnih napadov, in to v trenutku, ko se na vsedržavni ravni stvari pozitivno razvijajo glede odobritve zakona o globalni zaščiti.

Svoja stališča glede vseh teh problemov je KGS izrazila v resoluciji, ki jo je skupščina (ne gre pozabiti, da jo sestavljajo predstavniki občin Doberdob, Devin - Nabrežina, Foljan - Redipuglia, Tržič, Repentabor, Ronke, Zagraj, Dolina, Sovodnje, Zgonik in Trst) soglasno sprejela; seje se, verjetno iz »previdnosti«, ni udeležil predstavnik Liste za Trst.

Zakaj pa ni bil statut KGS še odobren? V resoluciji je rečeno, da razlogi za to nenavadno in nesprejemljivo zamudo izhajajo iz pomislekov deželne odbora glede tistih postavk tega dokumenta, v katerih je slovenskemu prebivalstvu tega območja zagotovljeno, da bo KGS kot javna u-

prava za družbeno-gospodarsko planiranje in delovanje upoštevala vse njegove potrebe tudi iz narodnostnega vidika; v več členih je namreč zapisano, da bo KGS tako pri svojem »notranjem« kot pri »zunanem« delovanju upoštevala enakopravnost državljanskih slovenske in italijanske narodnosti in da bo pri vsakem svojem aktu pazila, da ne bi kršila te enakopravnosti, oziroma, da bo skušala prav to uveljavljati v korist celotne skupnosti in teritorija, ki sta v njeni pristojnosti.

KGS se je v svojem dosedanjem delovanju skušala držati tega pravičnega načela, je rečeno v resoluciji, kljub temu da je bil njen delokrog omejen tako zaradi začasnosti delovnega razmerja njenih uslužbencev (kar je posledica »statutne praznine«), kot zaradi nejasne opredeljenosti nekaterih pristojnosti, oziroma pomanjkanja pooblastil s strani deželne uprave (kar velja za vse gorske skupnosti v F-JK).

Glavna skupščina KGS je na svoji seji podčrtala vidno protislovnost med stvarnostjo, ki potrjuje pravilnost izbire KGS v zvezi z narodnostnimi potrebami in negativnim zadržanjem deželne uprave, ki še ni sprejela ustreznega sklepa. Tudi razlago, da so taka vprašanja pristojnost rimske vla-

de in da zato presegajo pristojnost deželne uprave, gre tolmačiti le kot izgovarjanje, saj ta ustanova ni doslej posegla dovolj odločno pri osrednji vladi z zahtevo po rešitvi tega in drugih sorodnih še odprtih vprašanj.

KGS se zato tokrat obrača na odgovorne osebnosti na različnih ravneh, da vsak po svojih pristojnostih prispeva k temu, da pride do čimprej in pravične rešitve vseh odprtih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji z zakonitimi temeljnimi pravic v okviru zakona za globalno zaščito, kot z odobritvijo specifičnih upravnih ukrepov tudi na krajevni ravni.

Brez odlašanja je treba zato odobriti zakon za globalno zaščito, ki bo priznaval slovenski narodnostni skupnosti na teritoriju, kjer je zgodovinsko prisotna, popolne možnosti narodnostnega obstoja in razvoja. Nadaljnje odlašanje z rešitvijo tega vprašanja, se zaključuje resolucija KGS, nudi med drugim možnost za trzaje in fašistične provokacije, s katerimi bi radi v naši pokrajini in deželi preprečili mirno sožitje in objektivno spoznavanje slovenske manjšine.

Resolucija je bila, kot rečeno, sprejeta soglasno; do soglasja pa je prišlo, potem ko so predlagatelji, to je

upravni svet, ki ga sestavljajo predstavniki KPI in PSI, sprejeli nekatere popravke demokristjanskega predstavnika, s katerimi so bile nekoliko »omiljene« odgovornosti deželne uprave in nekoliko spremenjen tisti del, kjer je govor o priznanju pravic slovenski narodnostni skupnosti na teritoriju, kjer je zgodovinsko prisotna, kar je v predlaganem besedilu v skladu s stališči, ki jih s tem v zvezi zagovarja KD, bodlo v oči demokristjanskega svetovalca.

Razprava, v katero so posegli predstavniki KPI, PSI in SSK, se je v bistvu sukala le okrog predlaganih popravkov, do izraza pa so prišla še druga vprašanja, med katerimi predvsem problem pooblastil, ki jih dežela ni dala gorskim skupnostim, v nasprotju s tem kar se dogaja drugod po državi. Iz razprave pa je predvsem izšel apel na vse odgovorne na različnih ravneh, da bi v okviru svojih pristojnosti prišlo do rešitve tega vprašanja.

Dodati gre še, da je predsednik Budin na začetku poročal o srečanju s funkcionarji odborništvu za krajevne uprave, na katerem je bilo mogoče zaznati možnost, da bo statut odobren, ni pa znano, s kakšno vsebino.

Pismo uredništvu

In bodi mir z nami!

Na pobudo italijanske šole Battistiga je bila včeraj v Barkovljah maša, h kateri so bili vabljeni tudi otroci šole Finžgar.

Naši so z veseljem sprejeli vabilo, saj je bila maša v duhu prijateljstva in medsebojnega razumevanja med šolama, ki delujeta pod isto streho.

Pred mašo so otroci V. r. italijanske šole podali prizorček božičnega značaja, nato so našli zapeli »KO BI LJUDJE LJUBILI SE«.

Ob začetku maše je gospod Elio pozdravil prisotne v italijanskem in slovenskem jeziku. Prvo berilo je brala italijanska učiteljica, drugo pa slovenska. Gospod Elio je prebral evangelij v slovenščini, nato nadaljeval mašo v italijanščini. Oče naš pa je vsak molil v svojem jeziku.

Med mašo so otroci peli izmenoma v obeh jezikih, ob koncu pa so zapeli SHALOM v sedmih jezikih in seveda, tudi v slovenščini in italijanščini.

Vsi so se potrudili, da je vse lepo izpadlo in so dokazali, da se da z dobro voljo premostiti marsikatero težavo.

Danes, 22. decembra, imajo naši Barkovljani božičnico na šoli in so za to priložnost povabili tudi italijanske otroke. Ker je pa teh dosti in bi v eni učilnici ne stali, bodo božičnici prisostvovali samo otroci V. r. italijanske šole, ki bodo predstavljali vse ostale. (Da)

Meridiano o skorajšnji prodaji Piccola

Današnja številka tednika Il Meridiano prinaša že drugi intervju s tržaškim industrijcem (proizvajalcem kreme Fissan) De Riùjem, ki zatrjuje, da bi dnevnik Il Piccolo že pred koncem leta utegnil zamenjati lastnika. Trdi namreč, da je skupina podjetnikov, ki ji pripada in med katerimi je tudi Attilio Monti (lastnik časopisov Il resto del Carlino in Nazione), sprejela vse zahteve sedanega lastnika, skupine Rizzoli. Prodajna cena naj bi tako od začetnih šest narasla na osem milijard lir, povrh pa naj bi kupci krili tudi stroške za odpust odvečnega osebja, ki znašajo tri milijarde lir. Včeraj bi se v zvezi s tem morali prvič sestati tehniki Montijeve skupine in upravitelji tržaškega dnevnika, a so sestanek iz neznanih razlogov preložili.

Po pisanju Meridiana je v zadevo posegel bivši demokristjanski poslanec in direktor strankinega glasila Il Popolo Belci, ki se je sestel s tajnikom KD De Mito, da bi prodajo ustavil. Pri tem Meridiano dodaja, da so bili doslej zaman vsi njegovi poskusi, da bi za nakup zainteresiral domače podjetnike.

V zvezi z izjavami De Riùja smo se pozanimali pri predstavniku uredniškega odbora Il Piccola, ki je izključil možnost, da bi dnevnik zamenjal lastnika pred koncem leta in dodal, da pogajanja še zdaleč niso sklenjena.

Na Repentabru bodo uredili zemljišče okrog telovadnice

Na začetku ponedeljkovega zasedanja repentabskega občinskega sveta je župan dr. Pavel Colja predstavil svetovalcem novega občinskega tajnika dr. Valterja Švaro, ki je prevzel službo v tajniškem konzorciju Zgonik - Repentabor. Obenem pa se je iskreno zahvalil dosedanjemu tajniku dr. Kazimiru Cibicu, ki je postal tajnik v dolinski občini, za skoraj sedemletno plodno sodelovanje.

Zatem je župan poročal, da so odobrili načrt za ureditev zemljišča okoli telovadnice na osnovi prispevka Kraške gorske skupnosti v višini 70 milijonov lir. Razširili bodo cestišče, povečali parkirni prostor, uredili prostor za javne prireditve na odprtem in sezidali manjšo klet. Repentabska občina je na tržaški sklad naslovila prošnjo, da bi bila deležna sredstev za dokončno ureditev nogometnega igrišča, za asfaltiranje cest in za preureditev stare šole na Colu. V kratkem bo stekla tudi akcija za ureditev poljskih poti na podlagi prispevka KGS v višini 7 milijonov lir.

V razpravi se je oglasil k besedi Karlo Guštin, ki je naglasil, da se posveča premočno pozornosti vzdrževanju cest in še posebej opozoril na slabo stanje turistične zanimive poti na Poklonu, ki pelje proti sve-tišču.

Potem ko je na prejšnji seji občinski svet sprejel sklep, da ustanovi občinsko smetarsko službo, je tokrat z večino glasov odobril najem posojila za nakup vozila, ki bo služilo

za odvažanje odpadkov.

Med raznimi sklepi, ki jih je svet ratificiral, naj omenimo tistega, ki daje prispevek 550.000 lir balinarski sekciji Kraškega doma, ki je ob občinski razstavi vin priredila mednarodni balinarski turnir. Razpravo o proračunu za finančno leto 1984 so zaradi zamude pri odobritvi finančnega zakona prenesli na prihodnjo sejo, ki bo predvidoma na sporedu v prvi polovici januarja.

B. S.

Predsednik Veneta sprejel Mirošiča

Predsednik dežele Veneta prof. Carlo Bernini je včeraj sprejel jugoslovanskega konzula v Trstu Draga Mirošiča s katerim sta obravnavala številna vprašanja s področja sodelovanja med Venetom ter SR Slovenijo in SR Hrvaško. V tem okviru je bil govor o bodočih dvostranskih kontaktih Veneta z dvema sosednjima republikama, kakor tudi v okviru delovne skupnosti vzhodnoalpskega območja Alpe-Jadran.

● Tržaška občina obvešča, da je ministrstvo za zdravstvo odredilo ponovno obvezno cepljenje goved, ovac in koz proti aftam. Cepljenje živali, ki so starejše od treh mesecev, je treba opraviti do 31. januarja 1984 pri veterinarjih krajevnih zdravstvenih enot ali pri pooblaščenih zasebnikih.

V Slovenskem klubu

Dr. Grmič o dialogu med krščanstvom in marksizmom

V Slovenskem klubu je bilo v torek srečanje z dr. Vekoslavom Grmičem, profesorjem na teološki fakulteti v Ljubljani in razumnikom, ki dejavno posega v razpravo o odnosu med krščanstvom in marksizmom. Kot smo že poročali, je priložnost za pogovor z njim ponudila njegova knjiga Humanizem problem našega časa, ki je nedavno izšla v zbirki Eseji pri Založništvu tržaškega tiska.

Avtorjevo delo je uvodoma predstavila Ivanka Hergold in tako omogočila slediti njegovim izvajanjem tudi tistim, ki ga niso prebrali. Dotaknila se je nekaterih osrednjih vprašanj, o katerih razmišlja Grmič na preprost

in neposreden način v želji, da bi knjiga ogovorila čimveč ljudi. Dr. Grmič se je nato z njemu lastno neposrednostjo sam predstavil: doma je iz Vidma ob Ščavnici v Slovenskih Goricah, za katerega je bilo od nekdaj značilno zelo razgibano politično življenje, saj so tam skupaj rasli nekateri vidni komunisti, krščanski socialci in klerikalci, kot na primer Kreft, Kocbek in Korošec, če se omejimo le na nekatere. Dr. Grmič je skoraj 13 let vodil Mohorjevo družbo v času njenega odpiranja v družbo, saj je bilo njegovo osnovno vodilo graditi mostove med ljudmi različnih pogledov. Leta 1968 je postal pomožni škof v Mariboru, po smrti Dr. Drževnika leta 1980 pa je za dve leti prevzel škofovsko mesto. Ko se je preden postavilo vprašanje ali sprejeti funkcijo v cerkveni hierarhiji, se je raje odločil zapustiti vodstvo škofije in se posvetiti le profesorskemu poklicu. Svojo odločitev dr. Grmič utemeljuje po eni strani z večjo svobodo izražanja, ki jo ima zunaj cerkvene hierarhije, po drugi strani pa z gonjo, ki jo je kler proti njemu sprožil zaradi njegove odprtosti za pokoncilске reforme in prizadevanj za dialog med cerkvijo in marksizmom.

Dr. Grmič objavlja svoja razmišljanja v reviji Znamenja, katere ustanovitelj je bil s pokojnim Cankarjem. Poudaril je, da so njegova stališča sledila marsičem že presegla tista, ki jih objavlja v knjigi Humanizem problem našega časa. Njegova prizadevanja gredo v smer razvijanja tako imenovane socialistične teologije ali teologije socializma, ki temelji na spoznanju o mnogih stičnih točkah med marksističnim in krščanskim naukom, ki pa ju gre odločno ločevati od njenih institucionaliziranih oblik. Kritičen je zato do današnjih stališč uradne cerkve in njenega poglavarja, ki se je spet močno oddaljil od evangelijskega nauka, kateremu se je v cerkveni zgodovini še najbolj približal Janez XXIII. Socializem pojmuje kot proces osvoboditve človeka in možnosti za njegovo uresničitev vidi edinele v samoupravnem socializmu, ki tako kot evangelij izhaja iz človeka in teži k uveljavljanju njegove celovite osebnosti, v kateri se združita človekov individualni in družbeni značaj.

Z božičnimi prireditvami v novo leto

Danes bo v otroških vrtcih in na šolah zadnji dan pouka v letošnjem letu. Jutri se bodo namreč za otroke, učence in dijake začele božične in novoletne počitnice, ki bodo trajale vse do 6. januarja. Pouk se bo spet začel 7. januarja. Ker je ta dan sobota, da bodo marsikateri, predvsem na višjih srednjih šolah, »podaljšali« svoje počitnice do ponedeljka.

Kot vsako leto bodo tudi pred letošnjimi božičnimi prazniki priredili v domala vseh otroških vrtcih in osnovnih šolah tradicionalne božične prireditve, na katere bodo otroci seveda povabili starše, da bi jim pokazali, česa so se že naučili.

Podobna prireditev je bila že v torek v občinskem otroškem vrtcu pri Sv. Ivanu. Sedemnajst otrok tega vrtca se je predstavilo številnim staršem, ki so si ogledali prireditve, z božičnimi pesmimi in recitacijami; ljubka prireditev, pri kateri se je seveda poznala roka vzgojiteljic, je požela velik aplavz, nazadnje pa so se otroci in vzgojiteljice postavili še pred fotografski aparat pred jaslicami, ki so jih kar sami na zelo moderen način izdelali in postavili.

JADRANSKI KOLEDAR 1984 S KNJIŽNO ZBIRKO

JADRANSKI KOLEDAR zbornik 1984

France Bevk: KOZOROG

Dorče Sardoč: TIGROVA SLED

Mirko Hrovat: ČLOVEK V ZRCALU PREGOVOROV

STENSKI KOLEDAR

Fran Levstik: MARTIN KRPAN, kaseta

Patronat KZ - INAC svetuje

Priraja B. Simoneta

Kako je s pokojnino trgovcev ki se izbrišejo iz seznama

Vpr.: «Dolga leta sem bila zavarovana kot trgovka in sem imela prodajalno sadja in zelenjave. Sedaj pa sem se zaradi let zbrisala iz seznama s koncem oktobra. Zanima me, kako naj se ravnam s plačevanjem prispevkov: doslej sem že plačala tri obroke in dodatni prispevek za 1983, januarja pa bi morala poravnati še zadnji obrok. Ker pa sem se zbrisala, mislim, da mi ne bo treba plačati tega obroka. Je pravilno tako? Pa še nekaj bi vas rada vprašala: že nekaj let dobivam trgovsko pokojnino, ki je minimalna. Kdaj bom lahko dodala prispevke, ki sem jih plačala v teh zadnjih letih, da bom dobila kak po- višek?» G. B.

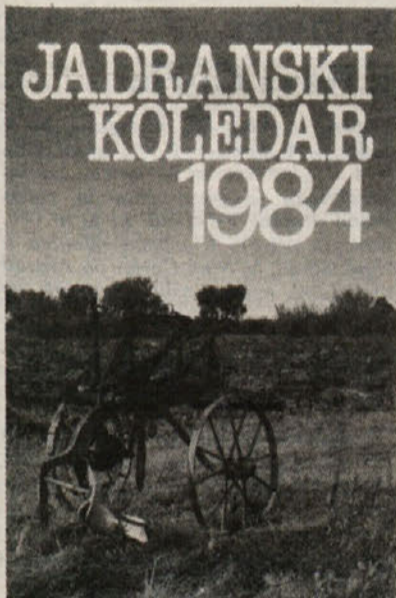
Zavarovalne prispevke za trgovce in obrtnike neposredno izračunava in izterjuje sedež INPS v Trstu, ki tudi preverja, če so bili pravilno in pravočasno plačani vsi obroki. Kdor je 1. januarja vpisan v sezname teh dveh kategorij samostojnih delavcev, mu INPS pošlje na dom položnice za štiri redne obroke (maja, julija, novembra in januarja) in pa neizpolnjeno položnico za dodatni prispevek na osnovi dohodka. Na tak način zavarovane poravnava svojo kvoto za pokojninski sklad in za zdravstveno oskrbo.

V slučaju, da pride do spremembe

v teku koledarskega leta, se lahko zavarovane obrne na INPS in javi novi zavarovalni položaj s prošnjo, da prilagodi tudi višino zavarovalnih prispevkov. Tak je prav vaš primer, saj ste se zbrisali konec oktobra in niste torej dolžni, da plačate celoten znesek, ki je bil določen za leto 1983. Na INPS morate takoj nasloviti prošnjo, da vam na osnovi nastale spremembe znižajo znesek četrtega obroka, ki ga boste morali poravnati v januarju. Na osnovi zakonodaje je prispevek za zdravstveno zavarovanje nedeljiva celota in se torej kljub zbrisu sorazmerno ne zniža, kar velja tudi za dodatni prispevek (7,20% za trgovce, 7% za obrtnike). Edinole socialne dajatve za pokojninski sklad so deležne sorazmernega znižanja. V vašem primeru bo to šestina letnega deleža za pokojninsko zavarovanje. Če takoj vložite zadevno prošnjo z vso dokumentacijo, vam bo INPS v nekaj dneh izstavil novo položnico s prilagojenim in znižanim zneskom.

Kar pa zadeva zavarovalne prispevke, ki ste jih plačali po upokojitvi, lahko vložite prošnjo za dodatek (če sta potekli vsaj dve leti od upokojitve), vendar pa bo ostala vaša pokojnina skoraj gotovo nespremenjena, ker imamo prenikajočo pokojninsko osnovo.

Med nami Jadranski koledar za leto 1984

ljudi različnih «okusov», kot bodo določene raziskave zanimale tudi tiste, ki znanstveno sledijo tukajšnjemu dogajanju. Ne bi sicer tu naštevati posameznih člankov, pomembno pa je, da poudarimo, da je ta naš zbornik skorajda nujna knjiga na polici slovenske družine, ki si želi ohraniti «spomin» na preteklost in najti vzpodbude za razmišljanje o sedanjosti. Dovolj je, da pobrskamo po starih Jadranskih koledarjih in bomo videli, koliko stvari, problemov, podatkov in zanimivosti, ki so že zbežale naši zavesti, najdemo v njih. Seveda ne gre tu samo za našo zgodovinsko zavest, ampak tudi za prijetno branje, ki ga tudi letošnji koledar nudi v obilici.

Ob koledarju ne gre zamaščati knjižne zbirke, ki je tudi letos dovolj bogata in smotno izbrana. «Kozorog» Franceta Bevka, knjiga spominov Dorčeta Sardeča «Tigrova sled», svojstven «priročnik» Mirka Hrovata «Človek v zrcalu pregovorov», bodo brez dvoma zanimivo branje za nas vse. Potem sta še tu kasete «Martin Krpan» Frana Levstika in pa stenski koledar. Vsekakor vredna ponudba.

Na sliki je platnica Jadranskega koledarja za leto 1984. Vsekakor bo tudi ta «zbornik naše stvarnosti» zanimal bralca, saj prinaša vrsto člankov, razprav in esejev o aktualnih vprašanjih, o naši preteklosti in o našem delu na različnih področjih. Koledar se obrača na široko število bralcev tako, da bodo članki zanimali

Krznar — Jope — Našitki

PELLICCERIA CERVO
Trst, Drevored XX. septembra 16
Telefon: 796-301

PELLICCERIA ALBERTI
Ulica delle Torri 2

Priporočeni trgovini za vaše nakupe.

HI - FI BODOČNOSTI

RADIO RESEMI

Ul. Rossetti 80 - TRST
Tel. (040) 750725

Domače in novo

DORČE SARDOČ TIGROVA SLED
spomini na skrivni antifašistični boj na Primorskem

ANDREJ DRABOSNJAK PASIJON
ob izviroh slovenskega ljudskega gledališča tekst iz leta 1826

PAVLE MERKUR POSLUŠAM
polemična izpoved - esej

IVANKA HERGOLD POJOČI OREH
zbirka črtic med fantastiko in realnostjo

Za praznična darila sebi in prijateljem izberite trajne vrednosti v knjigah

TK Tržaška knjigarna

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
 - 12.05 Halo, Raffaella? - opoldanski spektakel
 - 13.25 Vremenske razmere
 - 13.30 Dnevnik
 - 14.00 Halo, Raffaella? - zadnji poziv
 - 14.05 Po poteh Kalifornije - TV film
 - 15.00 Italijanske kronike - kronike o motorjih
 - 15.30 Sola in vzgoja: Storia dell'erboristeria
 - 16.00 Ulisse 31 - risanka
 - 16.25 Sandybell - risanka
 - 16.50 Danes v parlamentu
 - 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
 - 17.05 Forte fortissimo TV top
 - Oddaja vodijo Corinne Clery Sammy Barbot in Barbara U'Urso
 - 18.00 Knjižne novosti
 - 18.30 Taxi - TV film
 - 19.00 Italia sera
 - 19.45 Almanah jutrišnjega dne Vremenske razmere
 - 20.00 Dnevnik
 - 20.30 Test - oddaja vodi Emilio Fede
 - 21.45 Il bisogno del perdono
 - 22.10 Dnevnik
 - 22.20 Il palazzo delle illusioni - film
 - 24.00 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
 - Danes v parlamentu in Vremenske razmere
- Drugi kanal**
- 12.00 Oddaja o prehrani
 - 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
 - 13.30 Capitol - TV film
 - 14.15 La musica di Mixer
 - 14.25 Perugia: Nogomet
 - Italia - Ciper v odmoru Dnevnik 2 - Kratke vesti
 - 16.15 La musica di Mixer
 - 16.20 Sola in vzgoja
 - 17.00 Visite a domicilio - TV film
 - 17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
 - 17.35 Iz parlamenta
 - 17.40 Knjižne, gledališke, modne in druge novosti
 - 18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
 - 18.40 Una storia del West - tretji del Vremenske razmere
 - 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
 - 20.30 Saranno famosi - TV film
 - 21.25 Arrivano i vostri
 - 22.25 Dnevnik 2 - Nocoj
 - 22.35 Srečanje s kinematografijo
 - 22.40 Dnevnik 2 - Sportsette
 - 23.50 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
- Tretji kanal**
- 14.00 Ljudske tradicije v Italiji
 - 15.05 Sto italijanskih mest
 - 15.20 Sola in vzgoja: Scienze della Terra
 - 15.50 Sola in vzgoja: Umorismo è...
 - 16.20 TV antologija fašizma in od-pornitva
 - 18.25 Glasbena oddaja
 - 19.00 Dnevnik 3
 - 19.30 Dnevnik 3 - Deželne vesti
 - 20.05 Sola in vzgoja: Viaggio nel paesaggio pittorico del 1300
 - 20.30 Caro Petrolini - 1. del
 - 21.55 Dnevnik 3
 - 22.30 La bionda esplosiva - film

RADIO

- RADIO TRST A**
- 7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljičica; 8.10 Almanah: Trim za vsakogar; 8.45 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Festival slovenske popevke v Trstu v letih 1963/64 - Glasbeni pot-puri; 13.20 - 17.00 Radijsko popoldne: Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: «To je pa laž!»; 14.30 Pop - Magazin; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Glasbene podobe Latinske Amerike.
- RADIO OPCINE**
- Do 14.30 Glasba; 14.30 Glasba po željah; do 17.00 Glasba; 17.00 Soft music - vodita Maurizio in Peter; 19.00 American radio - vodi Paolo; 20.30 Zадnja oddaja SPOZNAVAJMO JIH. Gostje v studiu: predstavniki slovenskih kulturnih društev na Tržaškem in predstavniki ZSKD. Vsi zainteresirani se lahko zglasijo na tel. št. 212-658. Sledi glasba.
- RADIO KOPER (Slovenski program)**
- 6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro - Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved - Cestne razmere - Ekonomska priporočila - Objave; 6.45 Prometni

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 17.00 Šolska TV - Poklicno usmerjanje
 - 17.55 Poročila
 - 18.00 Človek in zemlja
 - 18.25 Dolenjski obzornik
 - 18.40 Mladi za mlade
 - 19.15 Risanka
 - 19.20 Cik cak
 - 19.24 Trvo in radio nocoj
 - 19.26 Zrno do zrna
 - 19.30 Dnevnik I.
 - 19.55 Vremenske razmere
 - 20.00 Tednik
 - 21.05 Tarče Mikea Androsa - ameriška nazizanka
 - 21.50 Dnevnik II.
- Zagreb**
- 9.00 Spored za otroke naših zdomcev
 - 10.00 Poročila
 - 17.30 Videostrani
 - 17.40 Poročila
 - 17.45 Trinajstletniki
 - 18.15 TV koledar
 - 18.25 Kronika občine Split
 - 18.45 Železi ste - pogledje
 - 19.30 Dnevnik
 - 20.00 Spektar, politični magazin
- Koper**
- 21.05 Olimpiada skozi čas - kviz
 - 22.05 TV dnevnik
 - 14.00 in 16.30 Odprta meja
- Danes bodo v oddaji ODPRTA MEJA tudi naslednji prispevki:**
- TRST — Odobritev finančnih dokumentov v deželnem svetu
 - TRŽIČ — Manifestacija delavcev
 - GORICA — Obisk Mladinskega zbora RTV Ljubljana
 - GORICA — Zgodovinski center
 - TRST — Dr. Vekoslav Grmič v Slovenskem klubu

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 10.30 Alice - TV film
 - 11.00 Rubrike
 - 12.00 Help - glasbena igra
 - 12.30 Bis - nagradna igra
 - 13.00 Il pranzo è servito - nagradna igra
 - 13.30 Sentieri - nadaljevanka
 - 14.30 General Hospital - TV film
 - 15.30 Una vita da vivere - nadaljevanka
 - 16.50 Hazzard - TV film
 - 17.40 Il mio amico Ricky - TV film
 - 18.15 Popcorn - glasbeni spektakel
 - 18.50 Zig zag - kviz
 - 19.30 T. J. Hooker - TV film
 - 20.25 Superflash - kviz
 - 23.30 Babilonia - filmska rubrika
 - 24.00 Sport
- RETEQUATTRO**
- 8.30 Program za otroke
 - 9.30 Mammy fa per tutti - TV film
 - 10.00 Vicini troppo vicini - TV film
 - 10.20 Una sposa per due - film
 - 11.50 Quella casa nella prateria - TV film
 - 12.50 Casa dolce casa - TV film
 - 13.20 Maria Maria - TV film
 - 14.00 Agua Viva - TV film
 - 14.50 Il più grande spettacolo del mondo - film, 1. del
 - 16.20 Otroški program
 - 17.20 Il magico mondo di Gigi - risanke
 - 17.50 James - TV film
 - 18.50 Maroon Glacé - TV film
 - 19.30 M'ama non m'ama - nagradna igra
 - 20.25 Collo d'acciaio - film
 - 23.30 Sport: ring
 - 00.30 Arabella - film
- ITALIA 1**
- 8.55 Cara cara - TV film
 - 9.40 Febbre d'amore - nadaljevanka
 - 10.15 Il sogno dei miei vent'anni - film
 - 12.00 Gli eroi di Hogan - TV film
 - 12.30 Vita da strega - TV film
 - 13.00 Bim, bum, bam
 - 14.00 Cara cara - TV film
 - 14.45 Febbre d'amore - nadaljevanka
 - 15.30 Aspettando il domani - nadaljevanka
 - 16.00 Bim, bum, bam
 - 17.40 Spazio 1999 - TV film
 - 18.40 Il principe delle stelle - TV film
 - 19.40 Italia 1 flash (samo Lombardija)
 - 20.00 I puffi - risanke
 - 20.30 Film
 - 22.30 Beauty Center show
 - 24.00 Sport: Calcio mundial
- TELEPADOVA**
- 14.00 I Sullivan - TV film
 - 15.00 Cuore selvaggio - TV film
 - 16.00 Medical center - TV film
 - 17.00 Super Robot - risanke
 - 17.30 Risanke
 - 19.30 L'uomo invisibile - TV film
 - 20.20 L'amica delle 5 - film
 - 22.00 Il pirata - TV film
 - 23.00 La valle del minotauro - film
- TRIVENETA**
- 10.00 Risanke
 - 10.30 Cowboy in Africa - TV film
 - 11.30 Dokumentarec
 - 12.00 Quentin Durward - nadaljevanka
 - 12.40 Sidestreet - TV film
 - 13.30 Risanke - do 18.30
 - 19.05 Parliamo di pesca
 - 20.30 L'ultimo urrà - film
 - 22.00 La famiglia Smith - TV film
- TELEFRIULI**
- 14.55 Cominciò per gioco - film
 - 16.35 Risanke
 - 18.55 Lassie - TV film
 - 20.00 I calciatori di margherite - TV film
 - 20.30 Sport: Goal
 - 21.30 Sport: A tutto sci
 - 22.05 Ruote in pista
 - 22.40 Abat-jour
 - 22.45 L'arbitro - film

Četrtekov dopoldanski Val 202 bomo tako v Kopru, Ljubljani in Mariboru obarvali vojaško, saj je danes Dan JLA. Ob 13.20 uri bomo prisluhnili zanimivosti, ki jo je pripravila Mirjam Muženič z mladim svetovnim popotnikom. Ob 17.30 bomo v oddaji Pogovor o... namenili tudi Dnevju JLA. V dnevno informativnih oddajah bomo spremljali obisk Enrica Berlinguerja v Beogradu, v Postojni pa bo drevi otvoritev razstave del kiparke Milene Braniselj.

servis - Napoved radijskega in TV sporeda; 7.00 Zaključek; 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev - danes na valu radia Koper - Glasba, zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Glasbeni utrinki iz zamejstva - Objave, kinospored, EP; 14.20 Iz zborovske zakladnice; 14.35 Oddaja brez naslova; 15.25 - 15.45 EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 16.55 Pravočasno svetuje zavarovalna skupnost Triglav; 17.00 Primorski dnevnik - Objave; 17.30 Pogovor o...

RADIO KOPER (Italijanski program)

- 6.15, 8.30, 9.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 17.30 Radijski dnevnik; 6.00 Jutro ob glasbi; 7.00 Horoskop; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Casadei Sonora; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Pošta; 10.10 L'Aquilone; 10.35 Vrtiljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasbeno popoldne; 14.00 Bazar jugoslovske glasbe; 14.32 Popolari e dintorni; 15.00 L'Aquilone; 16.00 Jugoslavija - vse o počitnicah; 16.15 Edig Galletti.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 11.00 Odprti prostor; 11.10 Il demone meschino; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.20 Karavana; 14.30 Pool sportivo; 16.30 Il Paginone; 17.30 Jazz na radiu; 19.15 Nabožna oddaja; 19.30 Audiobox; 20.00 Mary del tifo - radiatorama; 22.00 Tvoj glas.

LJUBLJANA

- 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, oiroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska žala za višjo stopnjo; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Ali poznate...; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Zname melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Jezikovni pogovori; 15.05 Radio danes, radije jutri; 15.15 Vrtiljak; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Z ansamblom Veseli planšarji; 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 18.35 Drobne skladbe poljske skladateljice Grazynie Baciewicz; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute za ansamblom Kvartet godal; 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napovedi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije.

Legendarna partizanska bolnica v Cerknem

Ob štiridesetletnici «Franje»

Cerkno — Pred štiridesetimi leti — natančno 23. decembra 1943 — so v barako 8x5 metrov s prostorom za ranjence in manjšim prostorom za kuhinjo (2x5 metrov) v skriti soteski Pasice pri Podnjivcu pri Cerknem prenesli prvih sedem ranjenih in bolnih partizanov. To je bil rojstni dan edinstvene partizanske bolnišnice ne samo v Sloveniji in Jugoslaviji temveč tudi v vsej okupirani Evropi, ki je kasneje dobila ime «Franja» po svoji zdravnici in upravnici dr. Franji Bojc.

Začetnik in graditelj «Franje» je bil tedanji sanitetni referent 31. divizije dr. Viktor Volčjak, ki je z ranjenci in bolniki prestajal križev pot novembra 1943 v hudi nemški ofenzivi «Traufe». Po tej hudi nadlogi je še z devetimi partizani začel decembra 1943 graditi konspirativno bolnišnico v strmi, stisnjeni in zelo divji soteski Pasice, ki mu jo je bil pokazal Janez Peternej, kmet iz Podnjivca in takrat odbornik vaškega odbora OF.

«Ime Janeza Peternejla bi morali zapisati v kroniko bolnišnice «Franja» z zlatimi črkami,» pravi dr. Viktor Volčjak.

Kmalu po odprtju «Franje» je prišel na obisk poveljnik 9. korpusa Lado Ambrožič - Novljan in razodel svoje načrte: spomladi 1944 bodo enote 9. korpusa prešle v ofenzivo na sovražnikove utrjene postojanke in do takrat je treba zgraditi na vsem tem območju bolnišnice s 300 posteljami. Ko si je ogledal global Pasice in razvijajočo se bolnišnico je še dejal, da bo ta kraj mogoče uspešno braniti pred napadalcem s skromnimi močmi. Ta ocena preizkušene partizanskega poveljnika se je kasneje tudi uresničila.

V kanjonu Pasice, ki je postal oddelek B in centralna uprava «Franje», so pospešeno gradili. Oddelek, kakršnega poznamo danes, je imel 18 objektov, ki so naštetih po skici objektov: soba za ranjence in bunker, izolirna, operacijska soba, soba za zdravnike, rentgen, shramba za nosila, kuhinja, soba za ranjence in jedilnica, soba za ranjence s skladiščem in mizarstvo delavnico, soba za osebje, kopalnica in pralnica, kotel za razkuževanje, invalidski dom, rezervoar, električna centrala, prostor za zakopavanje udov, gornji most in gornji bunker.

Slovenska vojna partizanska bolnišnica «Franja» ali kratko SVPB-Franja, je obsegala razen centralnega oddelka B v Pasici še deset manjših bolniških postojank, ki so bile razvrščene od Cerkljanskega vrha prek Davče do severnega roba Jelovice. Imele so naslednje oznake: oddelek A pod Cerkljanskim vrhom; oddelki C, C 1, Pokljuka 10, D 1, D 2 in D 3, zadnja dva tudi imenovana Švica, so bili razmeščeni vsi v hriboviti Davči; oddelek pokljuka na Jelovici; oddelek Š-Stol I na Jelovici in oddelek Š-Stol II na Jelovici, ki je bil le kratko pod upravo «Franje».

V navedenih oddelkih so zdravstveno delo opravljali priučeni bolničarji razen v oddelku Pokljuka na Jelovici, ki ga je vodil italijanski zdravnik dr. Antonio Cicarelli, ki se je po razpadu fašistične Italije septembra 1943 pridružil slovenskim partizanom.

Oddelki so bili namenjeni lažje ranjenim borcev, a žal tudi njim ni bilo prizaneseno. Najhuje je bilo na oddelku D 2 v Davči aprila 1945.

Kratka zgodovina «Franje»:

— 22. januarja 1944: dr. Franja Bojc zaupano vodstvo bolnišnice, po kateri je poimenovana; dr. Viktor Vol-

čjak postane šef sanitete 9. korpusa; — 28. januarja 1944: sprejeto 12 hudo ranjenih udeležencev partijske šole v Cerknem po nemškem napadu; — marca 1944: začetek gradnje dveh barak ob zgornjem toku s 70 posteljami;

— 24. aprila 1944: prvi napad nemške patrulje s severne strani; — 24.-25. aprila 1944: evakuacija bolnišnice z 28 nepremičnimi ranjenci v oddelek C in Pokljuka 10 v Davci;

— 18. maja 1944: premik ranjencev iz Davče na Jelovico zaradi pretečega izdajstva;

— 22. junija 1944: vrnitev bolnišnice v sotesko Pasice, kjer deluje nepretrgoma do osvoboditve;

— avgusta 1944: prevoz 30 invalidov na letališče na Notranjskem in nato v Bari;

— 25. julija do 11. oktobra 1944: nova uprava, ki jo vodi dr. France Podkoritnik - Očka;

— 1. oktobra 1944: dr. Franja Bojc ponovno upravnica in ostane na tej dolžnosti do osvoboditve;

— 25. marca 1945: drugi in zadnji napad na «Franjo» v Pasici.

— 5. maja 1945: prevoz 98 ranjencev iz «Franje» v osvobojeno Gorico.

Z dograjevanjem novih objektov je istočasno rasla tudi raven zdravstvene obdelave ranjencev in bolnikov ter organizacija celotne bolnišnice.

Ker v začetku delovanja «Franje» ni bilo pravih sredstev za omamo, so si zdravniki pri nujnih operacijah pomagali z domačim žganjem. Po zadnji nemški ofenzivi marca 1945 pa je šef kirurške ekipe 9. korpusa dr. Franci Derganc ob asistenci šefa sanitete 9. korpusa dr. Edvarda Poharja pod rentgenom operiral Ribačenka, šefa sovjetske vojaške misije pri štabu 9. korpusa!

Izvirne medicinske listine «Franje» so žal le delno ohranjene. Tem bolj dragocen je celovit operacijski protokol kirurga dr. Francija Derganca, ki je v «Franji» deloval od konca septembra 1944 do svobode. Ta protokol je edinstven v vsej ohranjeni medicinski dokumentaciji partizanskega zdravstva Jugoslavije.

V «Franji» je prejel od njene ustanovitve 23. decembra 1943 do 5. ma-

ja 1945 varno zatočišče, medicinsko in kirurško pomoč kar 523 ranjenih in bolnih partizanov, medtem ko 60 borcem še tako skrbna zdravstvena pomoč ni zalegla.

Na letošnji Dan vstaje slovenskega naroda je Mestni muzej v Idriji izdal 416 strani obsegajoč zbornik «Partizanska bolnišnica Franja». To je doslej najboljše delo, kjer je na enem mestu zbranih kar 60 prispevkov 30 ustvarjalcev te bolnišnice, zlasti njenega zdravstvenega, tehničnega in zaščitnega osebja in nekaterih poznavalcev te edinstvene, že skoraj legendarne ustanove.

Akademik prof. dr. Bogdan Breclj je v recenziji zbornika med drugim zapisal: «Iz domala vseh prispevkov vejeta globoka misel in hvaležna zavest, da «Franje» ne bi bilo, če ne bi bilo naših ljudi, okoliških kmetov, ki so jo pomagali graditi, jo vsa vojna leta s svojo molčečnostjo čuvali in s svojo hrabrostjo varovali ter ob vsem tem do osvoboditve tudi prehranjevali njene ranjence. Kot malokje zveni iz teh prispevkov visoka pesem primorskemu ljudstvu, ki je osvobodilni boj sprejelo iz globoke zavesti narodnostne dolžnosti in je brez pridržkov nadvse požrtvovalno in zanesljivo sodelovalo v borbi in pri reševanju življenj naših ranjencev.»

Novembra 1978 je Jugoslavija predlagala, da bi «Franjo» vključili v listo svetovnih spomenikov UNESCO. Odločitev je utemeljitev: «Predlagana kulturna dobrina predstavlja edinstven, dobro ohranjen objekt iz časa osvobodilne vojne Slovencev. Je primer izredne iznajdljivosti partizanov, ki so znali poskrbeti za najboljšo možno zdravniško oskrbo svojih ranjenih in bolnih tovarišev, predvsem pa za njihovo varnost. Mnogo sta k uspehu prispevala izjemno naravno kritje (kanjon potoka Pasica, ki je zaradi naravnih fenomenov sam predlagan za naravni spomenik) in požrtvovalnost bližnjih in daljnih domačinov, ki so bolnišnico praktično sami vzdrževali. Bolnišnica «Franja» je poleg tega, da je dobro ohranjen zgodovinski objekt v izrednem naravnem okolju, predvsem spomenik človeku.»

JOŽE OBLAK

PISANA MAVRICA
ZA MLADE RADOVEDNEŽE

Bogato ilustrirana pravljica besedila za najmlajše bralce

CESARJEVA NOVA
OBLAČILA

Hans Ch. Andersen
Priljubljena Andersenova pravljica pripoveduje o kralju, ki je zelo ljubil lepa oblačila, dolžnosti pa mu ni bilo mar.
Il. Marjeta Cvetko.
28 strani,
cena: krt, 243 din

ZRCALCE

Grigor Vitez
Gozdne živali se gledajo v izgubljeno zrcalce in vsaka misli, da je našla svojo sliko. Il. Marjan Manček.
16 strani,
cena: krt, 240 din

DVANAJST SLONOV

Leopold Suhodolčan
Kaj se dogaja, ko pride na obisk k mali Barbari kar cela čreda debelokožih trobentačev. Il. Jelka Reichman.
32 strani,
cena: krt, 250 din

JANČEK JEZEK

Slovenska narodna pripovedka
Zakaj je poredni jankec postal jezek, pozneje pa celo grof z et in ponovno postaven fant. Il. Ančka Gošnik - Godec.
20 strani,
cena: krt, 180 din

MAČEK MURI

Kajetan Kovič
V vezani in nevezani besedi se razgrinja pred nami mačji svet, nežen, šaljiv in igriv. Il. Jelka Reichman.
28 strani, cena:
krt, 250 din

12 MESECEV

Marija Lucija Stupica
Dvanajst celostranskih risb ob letnem koledarju.
26 strani,
cena: krt, 260 din

ZGODBA O LEVIH
IN LEVČKU

Lojze Kovačič
V tej živalski pravljici, ki je ukrojena po merilih človeškega doživljanja, nastopa oče lev in levček. Il. Marjeta Cvetko.
28 strani,
cena: krt, 250 din

PEDENJPED

Niko Grafenauer
Enajst pesmi o malém junaku in njegovem vsakdanu od zore do mraka. Il. Marjan Manček.
24 strani,
cena: krt, 240 din

ZLATA RIBICA

Slovenska ljudska pravljica
Fant zajame v rešeto ribico, ki mu zato, ker jo izpusti, izpolni vse njegove želje, tako da na koncu zaživi v sreči in izobilju. Il. Marjan Manček.
16 strani,
cena: krt, 235 din

CICIBAN, CICIBAN,
DOBER DAN

Oton Zupančič
Štirideset najbolj znanih pesmi velikega mojstra otroških verzov. Il. Marlenka Stupica.
64 strani,
cena: krt, 355 din

ŠIVILJA IN ŠKARJICE

Dragotin Kette
Zgodba o prijazni deklici Bogdanki, ki je najprej izgubila, potem pa spet dobila svoje čudežne škarjice. Il. Jelka Reichman.
16 strani,
cena: krt, 216 din

LETEČI KOVČEK

Hans Ch. Andersen
Pravljica o trgovčevem sinu, ki je v letečem kovčku poletel na Turško in tamkaj spoznal prelepo sultanovo hčer. Il. Marija Lucija Stupica.
26 strani,
cena: krt, 190 din

založba
mladinska
knjiga

Knjige lahko naročite tudi v TRŽAŠKI KNJIGARNI, Ul. sv. Frančiška 20 — TRST, ali na upravi PRIMORSKEGA DNEVNIKA v Gorici, Drevored XXIV Maggio 1.

TONE SVETINA

Med nebom
in peklom

21.

III.

Kadar življenje človeka stisne, ga prižene na rob, da ne ve ne naprej in ne more nazaj, si prizadeži izbere način, kako in za kakšno ceno bi se obdržal in še naprej ostal to, kar v bistvu je. Ob večjem bo izbral manjše zlo in se tolažil, da se časi spreminjajo...

Osojnika je življenje krotovilo do onemoglosti. Ni imel sreče kakor Bečan, da bi ga doma počakala zvesta žena. Medtem ko je bil na fronti, mu je dva otroka pobral stradež, potem pa mu je španska pobrala ženo. Pokopal jo je v prepričanju, da se ne bo takoj oženil, kot so od njega pričakovali stariši. Čas, v katerem mu je bilo dano živeti, je bil surov. Ni si ga sam izbral, kot tudi življenjskega prostora ne, zadolžene kmetije na Osojah. Oče mu jo je volil zato, ker sta oba starejša brata padla na

fronti ob Soči, sestri pa sta se poročili v mesto. Osojnik je bil zaljubljen v krpe zemlje na obrobju velikega gozda, ki je od tod segal na tri strani neba in se naslanjal na pobočje gore. Domačo zemljo je nosil v srcu kot veliko vero, ljubezen in upanje.

Čprav so se vsi trije — mati, oče in on — zadržli v delo, so pridelali komaj toliko, da so se preživeli. Oče se je zadolžil do tolikšne mere, da so samo čakali, kdaj pojde kmetija na boben. Če mu v najhujši stiski ne bi bil pomagal z denarjem Bečan, bi ga bilo že odneslo. Začasno se je rešil, a je še vedno čakal, kdaj se bo nad njim utrgal plaz. V takšnem položaju je nenadoma zaslutil rešitev. V gozdovih za svojo hišo je naletel na skupino tihotapcev iz ožje Notranjske. Čez mejo so pripeljali nekaj lepih konj, ki so imel v teh krajih zaradi velikih javnih del visoko ceno.

Ljudje pravijo, da ni težko pognati žabe v vodo. Tudi Osojnika ni bilo treba prepričevati, naj pomaga pri tihotapljenju konj na italijansko stran ter pri njihovi prodaji v bližnjih in daljnih krajih. Udarili so si v roke in pogodba je bila sklenjena. Sporazumeli so se glede dolžnosti novega sodelavca in glede delitve dobička. Tudi bolni oče ni nasprotoval. Celo podžgal je sina k tveganju. Večje sramote ne bi mogli doživeti, kakor če bi prišli na boben, če bi se na njihove Osoje, ki ležijo tako lepo samotne na robu sončnega gozda s Snežnikom v ozadju, pri-

selil kak italijanski kmet ali oglar, ki bi mu država pomagala, da bi se obdržal in postavil na noge. Večkrat je rekel sinu: «Raje štrik za vrat, kot da bi morali z vozičkom stran in iskati kruha pri drugih ljudeh!»

«Ne bo treba, oče! Zaklel sem se, da bom napravil vse, da rešim Osoje. Potlej se oženim, saj veš, da si na beračijo ne upam dobiti neveste!»

Državna meja je tekla dobro uro huda od njegove domačije, skozi gozdove Mašuna in Leskove doline, kjer je pred vojno gozdaril in je poznal vsako stezo in stečino kot lasten žep. Meja je bila z vojaštvom zasedena precej na gosto, toda vojaki, ki so jo čuvali, niso bili prijatelji noči, še manj pa jim je bilo do spopadov s tihotapci in drugimi prestopniki, ki so bili vsi oboroženi.

Gozd je bil divji in odljuden, nevaren, prepreden s škrapljami, težko prehodno celo podnevi, kaj šele ponoči. V njem je domovala divjad.

Osojnik se je v novi vlogi dobro znašel. Tihotapci iz Jugoslavije so bili z njim zadovoljni. Nekaj uspešnih prehodov in dobrih konjskih kupcij je utrdilo medsebojno zaupanje. Že sam videz mrkega moža s težkim samokresom za pasom in bombami v žepih je povedal vsakomur, naj se ne šali z njim. Moral je zastaviti tihotapsko besedo, da v primeru, če ga zalotijo, ne bo ničesar izdal, in o svojih poslih z nikomer govoril.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 10.00 din, naročnina za zabeleženje mesečno 100.00, letno 1000.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140.00 letno 1400.00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20% IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

22. decembra 1983

Novost v preiskavi o atentatu na papeža

Zaradi težkega zdravstvenega stanja Sergej Antonov v hišnem priporu

RIM — Ivan Sergej Antonov, šef bolgarske letalske družbe «Balcan Air», ki so ga aretirali v zvezi s preiskavo o atentatu na papeža, je od včeraj v hišnem priporu zaradi zdravstvenih razlogov. Bolgar je že večer zapustil zapor Rebibbia, ukrep pa je podpisal preiskovalni sodnik Ilario Martella.

Antonova branilca Consolo in La Russa sta si že dalj časa prizadevala, da bi Bolgar bil spuščen začasno na prostost ali v najslabšem primeru, da bi bil v hišnem priporu zaradi ne najboljšega zdravja. Sodnik je sprejel drugo prošnjo, potem ko se je posvetoval z zdravniki, ki so Antonova natančno pregledali že v nedeljo in mu ugotovili hudo psihofizično depresijo, ki je posledica žledodnih motenj. Ob tem ukrepu pa so funkcionarji bolgarskega veleposlaništva zagotovili, da bo Antonov še naprej na razpolago italijanskemu sodstvu. Sam Antonov pa bo preiskovalcem sporočil, kje bo prebival in čakal na razplet preiskave o atentatu na Janeza Pavla II., ki naj bi se po besedah sodnika Martelle zaključila proti koncu februarja prihodnjega leta. Ponepeje se je tudi izvedelo, da je sodnik zavrgel prošnjo počasni svobodi

in to zaradi težke osumljenosti Antonova, ki naj bi papežu stregel po življenju. Za ta zločin je v Italiji predvidena dosmrtna ječa.

Kot znano so Antonova aretirali novembra lani, potem ko je Ali Agca, ki je streljal na papeža, «izdal» bolgarovo ime. Preiskovalci pa so si bili že prej na jasnem, takoj po spodleteljem atentatu 13. maja 1981, da se za Agco skrivajo še druge osebe. In tako so prišli do Antonova in do dveh drugih predstavnikov bolgarske ambasade, Ajvazova in Vasiljeva, katerima pa je uspelo izogniti se aretaciji, ker sta se zatekla v domovino. Preiskava je šla še naprej. Po Agcevem pričevanju naj bi bil ključ v celotni zadevi trgovec z orožjem Bekir Celenk, ki naj bi bil tudi med voditelji turške organizacije «sivih volkov», ob njem pa še Turka Omar Celebi in Omar Bagci.

Preiskovalni sodnik Martella je Agceve izjave večkrat preverjal, zaradi česar se je napotil tudi v ZRN in Bolgarijo. Pa samega Agco so večkrat peljali na «sprehod» po rimskih ulicah, da bi preverili, če je res prišlo do srečanja med njim in Antonovom.

Torta za prestolonaslednika

16-letna Katy Slater iz Manchestra je imela v sredo nenavaden privilegij, da je lahko vrgla torto iz smetane v obraz prestolonasledniku. «Ali lahko?», je dekletu spoštljivo vprašalo princa. «Ne vprašuj, kar pogumno», je odvrnil princa in Katy ni oklevala. Prince Charles pa se ji je oddolžil tako, da ji je obraz pomazal z ostanki smetane (Telefoto AP)

Dvanajstletni deček žrtev cestnega pirata

RIM — Dvanajstletni otrok je bil v torek zvečer pri Ostii žrtev cestnega pirata. Brezvestni sofer, ki so mu preiskovalci baje že prišli na sled, je dečka podrl v Drevoredu Castel Porziano, nato pa pobegnil, ne da bi nesrečnemu otroku skušal priskočiti na pomoč.

Žrtev prometne nesreče, ki je odraz prometne podkulture nekaterih voznikov in nezasišlan poskus bega pred svojimi odgovornostmi, je bil 12-letni Jose Garamon, sin nekega uslužbenca mednarodne organizacije za prehrano FAO. Mali Jose, ki je bil urugvajskega porekla, je stanoval v četrti EUR in včeraj popoldne je odšel z doma rekoč, da gre k brivcu. Ker se do 19. ure ni vrnil domov, je oče obvestil policijo.

Otrokovo truplo so našli nekaj ur pozneje v obcestnem jarku drevoreda proti Ostii. Zaenkrat ni znano, zakaj se je deček potikal po Ostii kot tudi ne, kako je prišel v lacijsko mesto. Nepojasnjene so tudi okoliščine najdbe trupla: po nekaterih virih, naj bi truplo odkril voznik linijskega avtobusa, po drugih pa naj bi policija našla otroka po anonimnem telefonskem opozorilu.

Na cestišču nedaleč od otrokovega trupla so bili znak ostrega zaviranja, deček pa je obležal v jarku z zlomljenimi nogami, udarci po glavi in telesu.

Malega Joseja je baje zbil 28-letni Mario Accetti, ki mu je policija prišla na sled po nekajurni preiskavi. Brezvestnega voznika so odvedli v vojašnico, kjer ga je zaslišal deželni sodnik.

Novi uspehi na fronti proti kriminalu

Zaporni nalog proti 124 mafijcem

SAVONA — Pravzaprav bi tale članek morali pričeti pisati z navajanjem aretacije 124 mafijcev na Jugu, med katerimi je tudi parlamentarec, ki mu morajo najprej odvzeti imunitev. Namenoma bomo to vest dali na konec članka, zato pa v začetku opisali zanimivo zgodbo notarja 45-letnega Antonia Famelija, ki je pred leti prišel z globokega juga s culico v roki in se je na severu zaposlil kot navaden zidar. Kaj vse je Fameli počel, da je postal vpliven in bogat notar, tega v agencijskih vesteh niso zasledili. Pač pa smo iz njih prebrali, da je Fameli postal slaven po sprejemu, ki ga je 1976. leta priredil ob prvem obhajilu svoje hčerke. Na tem sprejemu, podobnemu dogodku iz Tisoč

in ene noči, ni manjkalo ne zlata in ne brokata, pa tudi Mike Bongiorno in Ornella Vanoni sta zabavala izbrane povablence. No, ta Fameli, ki je lastnik številnih nepremičniških agencij na Rivieri, v Lombardiji in v Piemontu in ki si je svojo srečo zgradil iz nič, ta človek je sedaj v zaporu zaradi povezav s kalabrijsko mafijo. Očitajo mu, da je izvažal denar v tujino, da je bil vpleten v politične intrige, ustrahovanje itd.

Kdo ve koliko oseb, ki so Famelija poznale, se je spraševalo, odkod nje mu toliko denarja. In vendar mu niso mogli do živenga. Šele potem, ko so na Jugu našli ljudi, pripravljene sodelovati s sodstvom, je prišla na dan kruta resnica, ki ne zadeva

samo Famelija, ampak nič manj kot 31 mafijskih umorov in štiri ugrabitve. Tisti, ki je pretrgal molk, eno najmočnejših mafijskih orožij, in posvetil v temačne meandre, se imenuje Pino Scriva, iz Rosarna. Ko so ga septembra aretirali, ga je poveljnik karabinjerjev v Gioia Tauro Gilberto Murgia prepričal, da ima zaradi masla na glavi malo možnosti, da se bo rešil, razen če ne pristane na sodelovanje. Tako je postal «veliki skesanec» in za preiskovalne organe nadvse dragoceni pomočnik. Z njim so uspeli poiskati tudi morilce dveh karabinjerjev (umorila sta ju dva v karabinjersko uniformo preoblečena mafijca) in u-smrtitev mladega komunista Giuseppe Valariottija v januarju 1980. leta.

Če nas spomin ne vara, se je te dni zgodilo prvič, da je sodstvo zaradi mafijske dejavnosti pričelo preganjati nekega parlamentarca. V agencijskih vesteh je namreč zapisano, da je sodstvo zaprosilo za dovoljenje, da lahko «postopa» proti neki osebi, ki uživa parlamentarno imunitev, vendar orožniki častnikarjem niso povedali njenega imena. Vsem 124 osebam, ki so jih ali aretirali ali poklicali na zaslišanje ali pa so se umaknili v ilegalo, med drugim očitajo združevanje v tolpo s kriminalnimi nameni in trgovanje z mamili.

Še ena spodbudna vest s fronte proti mafiji prihaja danes iz Palermo. Aretirali so 34-letnega Pietra Sanna, človek, ki so ga že dolgo iskati zaradi trgovanja z mamili in umora. Proti njemu sta zaporno poveleje izstavila julija v Palermu umorjeni preiskovalni sodnik Chinnici in sodnik Motisi.

Prav na koncu smo izvedeli, da v Chietiju mafija grobo izsiljuje industrije, trgovce in mlade na območju industrijske cone in pristanišča, kjer so nastanjena največja industrijska podjetja v Abrucih. Na podlagi prijave kovinarske stroke je občinski svet izglasoval resolucijo, s katero opozarja na tatvine, rope, trgovino z mamili, požige, ustrahovanja itd. Zaradi pomanjkanja prostora bomo s tem tudi zaključili, v pričakovanju, kaj nam bo prinesel novega jutrišnji dan. Saj to se vendar piše kot nanizanka. Upajmo, da takšna, z dobrim koncem.

Še en zločin Cutolove kamore

NEAPELJ — Cutolova «Nova organizirana kamora» si je okrvavila roke še z enim zločinom. Zadnja žrtev zločinske tolpe, ki se je kot rak razširila v Neaplju in oklici in ki z mafijo tekmuje v organiziranosti in krutosti, je Giovanna Matarazzo, 29-letna vdova Enza Casilla. Slednji, ki je bil desna roka Cutola, je bil ubit pred nekaj meseci v rimski četrti Primavalle. Njegov avto je eksplodiral, medtem ko se je veljak kamore peljal kot vsak dan v «službo».

Umor Giovanne Matarazzo, bivše plesalke v night klubih, ki je bila znana z vzdevkom «zametna breskavica», so preiskovalci odkrili s pomočjo mladega skesanega kamorista Maura Marre. Killer kamore, ki je prišel v past mož postave pred nekaj dnevi, se je v zaporu

«spreobrnil» in priznal med drugim tudi umor Matarazove. Truplo nesrečne ženske so našli v nekem jarku v neapeljskem predmestju.

Giovanna Matarazzo je spoznala Enza Casilla v Franciji in se z njim vrnila v Italijo. Baje je ženska veliko vedela o dejavnosti kamore, saj ji mož ni skrival ničesar o svojih nečednih poslih. Ženska je prišla v spor z zločinsko organizacijo po moževi smrti, ko se je začela oddaljevati od Cutolovih pribočnikov. S tem pa je dejansko podpisala svojo obsodbo na smrt, saj bi bila kot morebitna pričah lahko zelo nevarna zločinski organizaciji. In grožnja je kamora odstranila z umorom v skladu z običajem in kot terja železna, nečloveška logika podzemlja.

Miki Muster: Gusarji (42.)

Slaboumen fant umrl zaradi podhranjenosti

BENETKE — Slaboumeni fant iz Chioggie je včeraj umrl v tamkajšnji bolnici zaradi podhranjenosti. Tiziana Zennara, ki je bil že dalj časa umsko bolan, je policija našla pred nekaj dnevi na njegovem domu v obupnem stanju, saj zaradi bolezni že nekaj mesecev ni jedel skoraj ničesar in se je iz krepkega fanta spremenil v pravi skelet. Njegovo zdravstveno stanje je bilo tako hudo, da tudi zdravniška nega mu ni mogla več pomagati. Ob smrti Zennara so karabinjerji aretirali njegovo mater Angelo Scarpa in sestro Moreno. Obe sta obtoženi nenamernega umora.

Zadeva Zennaro, v kateri se zrcalijo vsi predsodki in tabuji dela družbe do umsko bolnih, obenem pa tudi podkultura, ki je kampanje tiska in prizadevanja zdravstvenih delavcev niso še premagale, je prišla na dan po golem naključju, ko sta ženski klicali na dom delavca, da bi jima zamenjal jeklenko plina. Na kavču v vhodu v malo stanovanje je sedel Tiziano Zennaro, suh kot skelet, z dolgimi lasmi in nohti in z izpuščaji po vsem telesu. Delavec, iznenaden nad stanjem fanta, ki je tehtal okoli trideset kg, še bolj pa zaprepaden pa zaradi odnosa matere in sestre, ki se navidezno nista zmenili zanj, je o presenetljivem odkritju obvestil karabinjerje.

Tiziano Zennaro je bil pred poldrugim letom protagonist nenavadnega dogodka. Karabinjerji so ga ustavili v Muranu, kjer je nadlegoval prodajalke neke trgovine.

Polarni mraz v ZDA

WASHINGTON — Zima je zares pokazala zobe in to ne samo v Evropi. Iz Združenih držav Amerike prihajajo vesti o pravem polarnem mrazu, saj je ponekod živo srebro padlo na minus 42 stopinj Celzija, kar je v zadnjih štirih dneh povzročilo tudi 22 smrti.

Prizanečeno je samo Floridi, val izredno mrzlega zraka, ki prihaja z Arlike, pa je zajel ZDA že v ponedeljek. Najbolj mraz je v državi Wisconsin, a tudi v Utahu je bilo več snežnih neviht, ki se sedaj pomikajo proti Koloradu in Idaho. Največ ljudi je umrlo v prometnih nesrečah, saj so ceste neprevozne in so nevihte našle avtomobiliste nepripravljene.